

**MAZOWIECKIE BIURO PLANOWANIA REGIONALNEGO
W WARSZAWIE**

ISSN 1896-6322

**Możliwości wykorzystania potencjału
Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego
dla wzrostu konkurencyjności
miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec**

39 Mazowsze
ANALIZY I STUDIA

**Możliwości wykorzystania potencjału
Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego
dla wzrostu konkurencyjności miejskiego
obszaru funkcjonalnego Siedlec**

seria **MAZOWSZE. Analizy i Studia** nr 2(39)/2014

ISSN 1892-6322

Możliwości wykorzystania potencjału Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego dla wzrostu konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec

Redaktor naczelny:

prof. dr hab. Zbigniew Strzelecki – Dyrektor Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego w Warszawie

Dyrektor Biura: prof. dr hab. Zbigniew Strzelecki

Zastępcy Dyrektora: mgr Bartłomiej Kolipiński, dr arch. Tomasz Sławiński, mgr Elżbieta Sielicka

Dyrektor Oddziału Terenowego w Siedlcach: mgr inż. Urszula Gadomska

Opracowanie: wykonano w Oddziale Terenowym w Siedlcach przez zespół w składzie

mgr inż. Urszula Gadomska – Dyrektor Oddziału, mgr inż. Barbara Dymna, mgr Monika Kierzkowska,

mgr inż. Krystyna Mazur, mgr Małgorzata Rogowiec

Współpraca:

Danuta Aleksandrowicz, Elżbieta Dmowska, mgr Maciej Gurbała, Grażyna Zaciura

Tłumaczenie:

mgr Maciej Gurbała

Korekta językowa:

Agnieszka Sawicka

Adres redakcji:

Redakcja *MAZOWSZE. Analizy i Studia*

Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie

ul. Solec 22, 00-410 Warszawa

tel. 22 518 49 33, fax 22 518 49 49

e-mail: redakcja@mbpr.pl; www.mbpr.pl

Wydawca:

Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie

ul. Solec 22, 00-410 Warszawa

tel. 22 518 49 00, fax. 22 518 49 49

e-mail: biuro@mbpr.pl; www.mbpr.pl

Redakcja techniczna, skład i łamanie:

Zespół Wydawniczy Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego w Warszawie

Projekt okładki i układu graficznego serii:

dr Kinga Stanek

Druk:

Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie

Nakład:

160 egz.

Warszawa, luty 2014

**Możliwości wykorzystania potencjału
Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego
dla wzrostu konkurencyjności
miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec**

Spis treści

	Wstęp	7
Rozdział 1.	Miejski obszar funkcjonalny Siedlec i subregion siedlecki w świetle rządowej i samorządowej polityki rozwoju	8
Rozdział 2.	Koncepcje działań dla podniesienia konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec	12
2.1.	Budowa węzła komunikacyjno-logistycznego	12
2.2.	Utworzenie strefy rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii	12
2.3.	Rozwój systemu produkcji energii ze źródeł alternatywnych	14
2.4.	Rozbudowa kompleksów rekreacyjno-sportowych i infrastruktury turystycznej	14
2.5.	Rewitalizacja zabytkowego układu urbanistycznego	16
2.6.	Utworzenie klastra spożywczego	16
Rozdział 3.	Potencjał Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego	17
3.1.	Potencjał rozwojowy i zdolność przyciągania środków pomocowych	17
3.2.	Ponadregionalny zasięg oddziaływania	18
3.3.	Oferta dydaktyczna	21
3.4.	Działalność naukowo-badawcza	24
3.5.	Wykształcone formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym	27
3.6.	Potencjał UPH w świetle rankingu polskich uczelni akademickich	29
3.7.	Potencjał UPH według raportu <i>Foresight Akademickie Mazowsze 2030</i>	29
3.8.	Potencjał UPH w opinii studentów	29
Rozdział 4.	Rola Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w podnoszeniu konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec	35
	Podsumowanie i wnioski	38
	Słowniczek pojęć i skrótów	40
	Spis map	41
	Spis schematów	41
	Spis tabel	42
	Spis wykresów	42
	Spis zdjęć	42
	Bibliografia	42
Załącznik 1.	Projekty badawcze UPH najistotniejsze dla gospodarki miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec i subregionu siedleckiego, realizowane w latach 2008-2012	45
Załącznik 2.	Ankieta dla studentów UPH na potrzeby opracowania <i>Możliwości wykorzystania potencjału Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego dla wzrostu konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec</i>	47
	Summary	48

Wstęp

Celem opracowania jest **przedstawienie koncepcji działań inwestycyjnych i organizacyjnych na lata 2014-2020, służących podniesieniu konkurencyjności Siedlec oraz określenie roli, jaką w tych działaniach może pełnić Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny**. Opracowanie nawiązuje m.in. do celów i kierunków działań określonych w dokumentach strategicznych i planistycznych samorządu województwa: *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku* oraz *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego*, w których położono duży nacisk na wzmocnienie ośrodków miejskich, w tym Siedlec – miasta o znaczeniu subregionalnym.

W związku z tym, że jednym z istotnych kierunków działań, mających wpływ na wzrost konkurencyjności ośrodków subregionalnych, jest rozwój ich powiązań funkcjonalnych z otoczeniem, przedstawione **koncepcje działań dotyczą miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec**, obejmującego – zgodnie z zapisami *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – miasto oraz otaczającą je gminę wiejską Siedlce*. Zaproponowane działania będą pośrednio służyły również rozwojowi całego subregionu siedleckiego, a także województwa mazowieckiego.

Konkurencyjność obszaru to zdolność do długookresowego, efektywnego rozwoju i tworzenia przewag konkurencyjnych, czyli korzystniejszych niż w innych obszarach warunków do rozwoju gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców. Spośród wielu czynników, mających wpływ na konkurencyjność obszaru (dobra dostępność komunikacyjna, rezerwy uzbrojonych terenów dla lokalizacji inwestycji, kapitał ludzki i społeczny oraz kapitał wiedzy, otoczenie ekologiczne, innowacyjność, produktywność, walory przyrodnicze i kulturowe itp.), istotne znaczenie ma zaplecze naukowo-badawcze, które poprzez prowadzoną działalność badawczo-rozwojową posiada zdolność generowania innowacji.

Ponieważ kluczową rolę w tym zakresie odgrywają wyższe uczelnie, które zgodnie z zapisem art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym*: (...) współpracują z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz podmiotów gospodarczych, istotnym celem opracowania jest **wykazanie możliwości wykorzystania dla wzrostu konkurencyjności obszaru funkcjonalnego Siedlec potencjału jedynej publicznej uczelni wyższej**

funkcjonującej we wschodniej części województwa mazowieckiego – Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego (UPH). Integralną część oferty kształcenia siedleckiego Uniwersytetu stanowią – szczególnie istotne dla rozwoju innowacyjnej gospodarki – kierunki kształcące potencjalnych innowatorów i promujące postawę przedsiębiorczą, do których należą przede wszystkim kierunki techniczne i przyrodnicze, lecz także ekonomiczne i humanistyczne.

W opracowaniu przedstawiono główne czynniki rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec oraz kierunki rządowej i samorządowej polityki rozwoju, w aspekcie adresowanych do niego zapisów. Analiza powyższych uwarunkowań umożliwiła zaproponowanie koncepcji działań najbardziej efektywnych dla podniesienia konkurencyjności przedmiotowego obszaru, wykorzystujących jego endogeniczne potencjały rozwojowe. Możliwości wykorzystania potencjału Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego do realizacji tych działań zostały określone na podstawie przeprowadzonych analiz: potencjału dydaktycznego i naukowo-badawczego UPH, wykształconych form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zdolności przyciągania środków finansowych oraz wpływu uczelni na wizerunek i rozpoznawalność miasta. Przeanalizowano i zinterpretowano – w aspekcie znaczenia dla przyszłego rozwoju społeczno-gospodarczego Siedlec i subregionu siedleckiego – informacje przekazane przez Uniwersytet, wyniki rankingu polskich uczelni akademickich, wyniki badań na potrzeby raportu *Foresight Akademickie Mazowsze 2030* oraz badania ankietowego, przeprowadzonego na potrzeby opracowania wśród studentów UPH.

Opracowanie zostało sporządzone w ramach współpracy Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego z Uniwersytetem Przyrodniczo-Humanistycznym oraz władzami: miasta Siedlce, gminy Siedlce i powiatu Siedleckiego. Podstawą prawną był art. 12 ust. 1 pkt. 1 i 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa: *Samorząd województwa, przy formułowaniu strategii rozwoju województwa i realizacji polityki jego rozwoju, współpracuje w szczególności z: jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego z obszaru województwa (...), szkołami wyższymi i jednostkami naukowo-badawczymi*. Zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt. 6 ww. ustawy, na politykę rozwoju regionu składa się m.in.: *wspieranie rozwoju nauki i współpracy pomiędzy sferą nauki i gospodarki (...)*.

1. Miejski obszar funkcjonalny Siedlec i subregion siedlecki w świetle rządowej i samorządowej polityki rozwoju

Liczące ponad 76 tys. mieszkańców Siedlce są czwartym pod względem liczby ludności ośrodkiem miejskim w województwie mazowieckim (po Warszawie, Radomiu i Płocku), a także największym miastem wschodniej części Polski, pomiędzy Warszawą, Białymstokiem i Lublinem. W wyniku przeprowadzonej w roku 1999 reformy administracyjnej kraju, Siedlce utraciły status stolicy województwa siedleckiego i stały się miastem na prawach powiatu w województwie mazowieckim. Pomimo obniżenia rangi w krajowym systemie osadniczym, Siedlce nadal pełnią ważne, w skali subregionalnej, funkcje administracyjne (wynikające z lokalizacji delegatur instytucji regionalnych), usługowe i przemysłowe. Miasto otaczają tereny gminy wiejskiej Siedlce, zamieszkałej przez ponad 17 tys. osób. Pomiędzy obiema jednostkami terytorialnymi istnieją powiązania przestrzenne i funkcjonalne. Szczególnie silne związki przestrzenne dotyczą terenów zainwestowanych i przyrodniczych, układu komunikacyjnego oraz systemów infrastruktury technicznej, zaś związki funkcjonalne – przede wszystkim transportu publicznego, dojazdów do pracy oraz szkół i innych placówek infrastruktury społecznej. W Siedlcach zlokalizowane są siedziby władz: miasta, gminy wiejskiej oraz powiatu siedleckiego.

Głównymi czynnikami rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec są jego powiązania komunikacyjne, wykształcone specjalizacje gospodarcze, rezerwy uzbrojonych terenów inwestycyjnych, lokalne źródła energii, walory turystyczne oraz potencjał edukacyjny i naukowo-badawczy szkół wyższych, niezbędny zarówno do budowania kapitału ludzkiego, jak i innowacyjnej gospodarki. Siedlce są ważnym węzłem komunikacyjnym, kolejowym i drogowym, zlokalizowanym w międzynarodowym korytarzu transportowym Berlin – Warszawa – Mińsk – Moskwa, obejmującym linię kolejową E-20 oraz projektowaną autostradę A2 (częściowo po trasie istniejącej drogi krajowej nr 2). W obszarze funkcjonalnym Siedlec zlokalizowanych jest wiele znaczących w regionie zakładów przemysłowych, głównie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przemysłu maszynowego, metalowego i środków transportu. Dla podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej tego obszaru – w 2008 roku utworzono podstrefę Siedlce Tarnobrzelskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN, obejmującą tereny o łącznej powierzchni 65,4 ha. Jednym z czynników sprzyjających lokalizowaniu inwestycji w Siedlcach jest także wysoki poziom

bezpieczeństwa energetycznego, zapewniany m.in. przez elektrociepłownię miejską. Potencjał tego źródła energii umożliwia osiągnięcie wysokiego stopnia uniezależnienia obszaru od krajowego systemu elektroenergetycznego. Największe zakłady przemysłowe siedleckiego obszaru funkcjonalnego zlokalizowane są głównie w dwóch dzielnicach przemysłowych miasta: południowej i północnej, które łączą się z terenami o funkcjach produkcyjno-usługowych w gminie Siedlce. Część przedsiębiorstw zrzeszona jest we Wschodniej Izbie Gospodarczej. Bazą dla przemysłu spożywczego w obszarze funkcjonalnym miasta są przede wszystkim tereny rolnicze subregionu siedleckiego, na których dominującymi kierunkami produkcji rolnej są chów bydła i trzody chlewnej, a lokalnie rozwija się pieczarkarstwo i sadownictwo. Na terenie subregionu działają 24 grupy zrzeszające producentów rolnych oraz 11 grup i organizacji producentów owoców i warzyw (2013).

Miasto jest trzecim, pod względem liczby studiujących, ośrodkiem akademickim województwa (po Warszawie i Radomiu) – w roku 2012 w Siedlcach studiowało 10,4 tys. osób. Największą uczelnią jest Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, w którym w roku akademickim 2012/2013 studiowało 8,7 tys. osób. Pozostali studenci kształcili się w: Collegium Mazovia Innowacyjnej Szkole Wyższej (niepublicznej, drugiej pod względem wielkości uczelni siedleckiej – 1,7 tys. studentów), Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych i Instytucie Teologicznym Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie. W obszarze funkcjonalnym Siedlec zlokalizowane jest także Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Siedleckiej (we wsi Nowe Opole). Siedlce są również znaczącym ośrodkiem szkolnictwa średniego (kształcącym nie tylko młodzież miasta, lecz i okolicznych gmin), ośrodkiem kultury i sportu, z aktywnie działającymi placówkami oferującymi wiele atrakcyjnych imprez, w tym o charakterze ogólnokrajowym i międzynarodowym. Funkcjonujące w mieście liczne obiekty opieki zdrowotnej, wyposażone w wysokiej jakości sprzęt diagnostyczny oraz wyspecjalizowana kadra medyczna wzmocniają subregionalne znaczenie Siedlec.

Rozwój obszaru funkcjonalnego miasta Siedlce w nowym okresie programowania Unii Europejskiej (lata 2014-2020) będzie w znacznym stopniu uzależniony od celów rozwoju, określonych w dokumencie *Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*,

na osiągnięciu których będzie skoncentrowana interwencja finansowa w ramach unijnych polityk rozwoju. Ze względu na wzmocnienie wymiaru terytorialnego w prowadzeniu polityki spójności UE, podobne zasady zostały przyjęte w krajowych dokumentach strategicznych na nową perspektywę finansową oraz w aktualizowanych dokumentach samorządu województwa mazowieckiego. **Ujęcie wymiaru terytorialnego, we wszystkich niżej wymienionych dokumentach, zakłada prowadzenie polityki zintegrowanej, uwzględniającej problemy i endogeniczne potencjały obszarów, do których jest adresowana.** Szczególnie istotne dla rozwoju obszaru funkcjonalnego Siedlec są zapisy dotyczące wspierania rozwoju miast w powiązaniu z ich otoczeniem funkcjonalno-przestrzennym oraz wspierania obszarów problemowych, które będą obszarami strategicznej interwencji (OSI), zarówno ze szczebla rządowego, jak i regionalnego.

W *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR)* za niezwykle ważny element polskiej polityki rozwoju do roku 2020 uznano wspieranie konkurencyjności regionów i terytoriów (cel 1.). Działania najistotniejsze dla rozwoju obszaru funkcjonalnego Siedlec zawarte są w obszarze tematycznym 1.2.2., *Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych*, zakładające m.in. rozwój infrastruktury i systemów transportu zbiorowego, wspomaganie kompleksowych planów rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwijania usług publicznych. Jednocześnie w *KSRR Siedlce zostały zaliczone do, wspieranych z poziomu krajowego, obszarów strategicznej interwencji na rzecz restrukturyzacji i rewitalizacji miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze.*

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK), określająca cele i kierunki krajowej polityki przestrzennej, także zawiera szereg ustaleń istotnych dla przyszłego rozwoju siedleckiego obszaru funkcjonalnego. Najistotniejsze – określone są w kierunkach działań: 2.2.2. *Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych* (rozwijanie funkcji usługowych i powiązań komunikacyjnych z większymi miastami), 2.2.3. *Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich* (wspieranie rozwoju powiązań transportowych, kooperacji gospodarczej i usług publicznych na terenach wiejskich w obszarach funkcjonalnych miast), 2.3.2. *Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast* (wspieranie rewitalizacji przestrzennej i społeczno-gospodarczej m.in. Siedlec), 3.1.3. *Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich* (rozwój powiązań komunikacyjnych z dużymi miastami). *KPZK* wprowadziła pojęcie **miejskiego obszaru funkcjonalnego, obejmującego**

zwarty obszar miejski oraz powiązaną z nim funkcjonalnie strefę zurbanizowaną, jako przedmiotu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego (obok innych typów obszarów funkcjonalnych). W dokumencie przyjęto, że obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego obejmuje miasto (rdzeń) i gminy wiejskie położone w jego bezpośrednim sąsiedztwie (tworzące strefę zewnętrzną), co w przypadku Siedlec oznacza jedną gminę otaczającą miasto i jest zgodne z faktycznie istniejącymi powiązaniem. Miejskie obszary funkcjonalne uwzględnia się w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i opracowuje się strategię ich rozwoju oraz plany zagospodarowania (obligatoryjnie dotyczy to tylko ośrodków wojewódzkich).

W projekcie aktualizowanego *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* ww. tryb postępowania przyjęto jedynie dla obszaru metropolitalnego Warszawy, a ustalenia w zakresie rozwoju miast różnej rangi w integracji z ich otoczeniem – zawarto w zapisach *Polityki rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych*. Ustalenia, adresowane do obszaru funkcjonalnego Siedlec, dotyczą głównie: rozwoju przemysłu oraz tworzenia warunków do wdrażania innowacji i nowoczesnych technologii, rozwoju bazy dydaktycznej i naukowo-badawczej szkolnictwa wyższego, poprawy dostępności transportowej oraz rozwoju bazy logistycznej w oparciu o istniejący węzeł transportowy, a także wzmocnienia powiązań przestrzennych i funkcjonalnych, w tym z otoczeniem subregionalnym. Subregion siedlecki (obejmujący miasto Siedlce oraz powiaty: siedlecki, łosicki, sokołowski, węgrowski) należy do obszarów województwa mazowieckiego o najniższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz o najniższym dostępie do dóbr i usług, uznanych w aktualizacji *Planu za problemowe*. Określone w *Planie* zasady zagospodarowania przestrzennego dla tych obszarów mają na celu przede wszystkim: ożywienie gospodarcze, poprawę warunków życia mieszkańców, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia.

Ustalenia ww. dokumentu są spójne z zapisami *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze*, w której jednym z kierunków działań adresowanych do Siedlec jest: *Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych* (kierunek ten będzie realizowany poprzez działania: *Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków regionalnych i subregionalnych* oraz *Wzmocnienie znaczenia miast regionalnych i subregionalnych jako centrów*

społeczno-gospodarczych). **Obszar funkcjonalny Siedlec, łącznie z całym subregionem siedleckim, położony jest w ostrołęcko-siedleckim obszarze strategicznej interwencji (OSI)**, zidentyfikowanym według zasad określonych w KSRR (mapa 1). W Strategii przyjęto, że polityka prowadzona wobec tego obszaru powinna skutkować podniesieniem jakości życia i polepszeniem warunków prowadzenia działalności gospodarczej (m.in. poprzez uzupełnienie istniejącej infrastruktury komunikacyjnej) oraz wykształceniem zdolności absorpcyjnych obszaru, a zwłaszcza ośrodków miejskich. Za ważny element tej polityki uznano: zwiększenie dostępu do usług publicznych oraz podniesienie ich jakości, a także wykorzystanie w gospodarce podregionu potencjału sektora rolniczego. Główne działania, dotyczące subregionu siedleckiego, obejmują: budowę wschodniego odcinka autostrady A2, umacnianie wykształconych specjalizacji przemysłu, rozwój Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego i sprzężenie jego potencjału naukowego z sektorem rolniczym subregionu, wspieranie grup producenckich oraz klastrów.

Ww. zapisy dokumentów strategicznych i planistycznych województwa mazowieckiego są podstawą ustalania zasad współfinansowania inwestycji służących ich realizacji ze środków publicznych, w tym z funduszy Unii Europejskiej, w nowym okresie programowania. W projekcie *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020*, w ramach terytorialnego podejścia do wspierania rozwoju, zaproponowano mechanizmy ukierunkowane na zdelimitowane obszary problemowe i obszary strategicznej interwencji.

Działania na rzecz rozwoju i wzrostu konkurencyjności obszaru funkcjonalnego Siedlec prowadzone są przede wszystkim przez władze samorządowe miasta i gminy oraz lokalnych partnerów. Podstawowym dokumentem, określającym cele i priorytety oraz kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, jest uchwalona w roku 2007 *Strategia Rozwoju Siedlec do roku 2015 (aktualizacja)*, na podstawie której samorząd lokalny prowadzi politykę rozwoju. W dokumencie tym wizja rozwoju miasta została zdefiniowana następująco: *Siedlce stolicą subregionu, miastem dynamicznego rozwoju w harmonii z otoczeniem*. Za misję rozwoju uznano: *zapewnienie jak najlepszych warunków do długofalowego, zrównoważonego rozwoju opartego na wiedzy, nowoczesnych technologiach, przedsiębiorczości, zapewniającego wzrost zatrudnienia i poprawę warunków życia mieszkańców, z zachowaniem wartości kulturowych i środowiska naturalnego*. Dla ich osiągnięcia wyznaczone zostały strategiczne cele rozwoju miasta:

- *Siedlce stolicą subregionu;*
- *Siedlce ośrodkiem konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki;*
- *Siedlce miastem zrównoważonego rozwoju w harmonii z otoczeniem;*
- *Siedlce miastem aktywnej społeczności, wygodnym i bezpiecznym.*

Jako źródła finansowania realizacji ww. celów wymienia się: budżet miasta, środki innych partnerów zaangażowanych w osiąganie celów strategii, dofinansowanie ze środków UE i budżetu państwa, środki prywatne, zaangażowane w partnerstwo publiczno-prywatne.

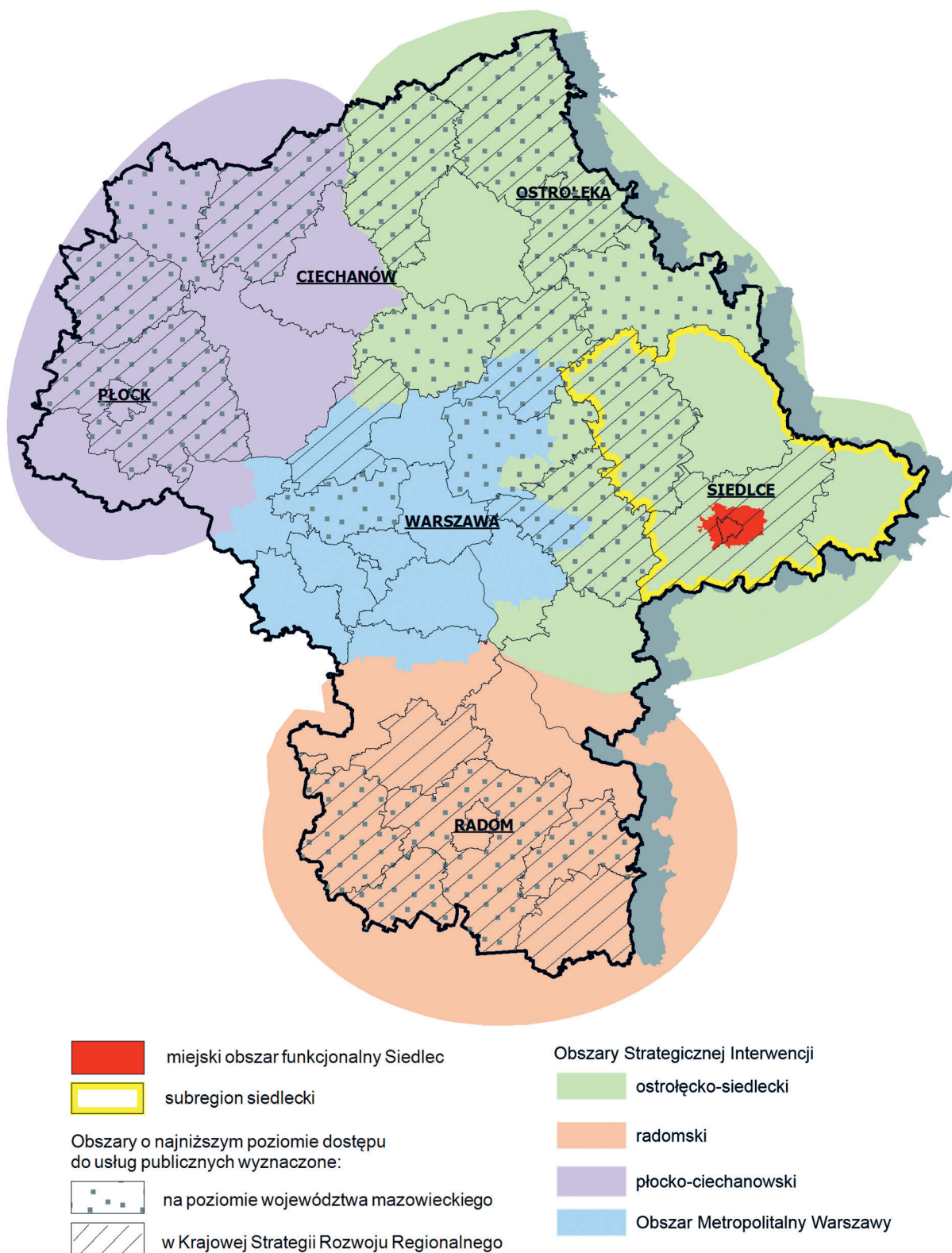
Sąsiadująca z miastem gmina Siedlce nie posiada strategii rozwoju (opracowanie takiego dokumentu nie jest obligatoryjne). Cele, kierunki i działania oraz wysokość środków, przeznaczonych na realizację projektów inwestycyjnych, zostały określone w *Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Siedlce na lata 2005-2013*. Za główne cele rozwoju gminy uznano:

- rozwój infrastruktury technicznej;
- zwiększenie poziomu wykształcenia oraz nabywania nowych umiejętności przez ludność rolniczą;
- wzrost poziomu przedsiębiorczości;
- zapewnienie większego dostępu do podstawowych usług społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, kulturowych;
- tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem.

Samorządy lokalne obu jednostek terytorialnych ściśle ze sobą współpracują, a w lipcu 2013 roku podpisały, wspólnie z samorządem powiatu siedleckiego, formalną umowę partnerską o współpracy. Jej celem ma być opracowanie i późniejsza realizacja wspólnego programu działań w obszarze funkcjonalnym Siedlec. Miasto Siedlce, będące liderem tego porozumienia, zaprosiło do udziału w przedsięwzięciu także: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Collegium Mazovia Innowacyjną Szkołę Wyższą, Wschodnią Izbę Gospodarczą oraz Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie.

Władze miasta i gminy Siedlce oraz inne podmioty działające w przedmiotowym obszarze złożyły szereg indywidualnych i wspólnych wniosków do *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze* oraz do aktualizacji *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego*. Na ich podstawie, w rozdziale 2 niniejszego opracowania, przedstawiono **konceptje najbardziej efektywnych, dla podniesienia konkurencyjności obszaru funkcjonalnego Siedlec, działań inwestycyjnych i organizacyjnych, możliwych do realizacji w latach 2014-2020.**

Mapa 1. Miejski obszar funkcjonalny Siedlec i subregion siedlecki a Obszary Strategicznej Interwencji w województwie mazowieckim

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku*

2. Konceptje działań dla podniesienia konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec

2.1. Budowa węzła komunikacyjno-logistycznego

Głównym celem planowanej budowy węzła komunikacyjno-logistycznego w Siedlcach jest poprawa komunikacji wewnętrznej miasta, rozbudowa powiązań z gminą Siedlce i dobrego skomunikowania obszaru funkcjonalnego, w tym jego dzielnic przemysłowych, z krajową oraz transeuropejską siecią transportową (siecią TEN-T), obejmującą projektowaną autostradę A2 i międzynarodową linię kolejową E-20. Planowane inwestycje usprawnią m.in. ruch drogowy w centrum miasta, w którym występują poważne problemy komunikacyjne (linia kolejowa dzieli miasto na dwie słabo skomunikowane ze sobą części, zlokalizowany w centrum dworzec autobusowy PKS nie ma możliwości rozbudowy oraz obsługi innych przewoźników).

Przedmiotowe przedsięwzięcie będzie obejmować (mapa 2):

- realizację brakujących fragmentów drogowego układu obwodnicowego Siedlec;
- budowę centrum przesiadkowego, tj. zintegrowanego dworca komunikacji kolejowej oraz autobusowej dalekobieżnej i miejskiej wraz z towarzyszącymi obiektami usługowymi, w tym wystawienniczo-targowymi (przy wykorzystaniu przewidzianych do rewitalizacji budynków kolejowych) i parkingami;
- budowę tunelu pod torami kolejowymi w okolicach dworca, łączącego układ komunikacyjny centrum miasta z układem obwodnicowym.

Rozbudowa układu komunikacyjnego obszaru funkcjonalnego Siedlec i jego powiązanie z siecią TEN-T będzie czynnikiem sprzyjającym lokalizacji podmiotów gospodarczych w planowanej strefie rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii (pkt. 2.2.). Inwestycją, która znacząco wpłynie na rozwój społeczno-gospodarczy subregionu siedleckiego i wzrost jego konkurencyjności, będzie m.in. budowa w tej strefie multimodalnego centrum logistycznego, którego utworzenie da szansę rozwoju wielu podmiotom gospodarczym subregionu. Centrum będzie miejscem magazynowania i konfekcjonowania towarów, ich dystrybucji i przeładunków na teren Polski i Europy oraz świadczenia szerokiej gamy usług spedycyjnych i serwisowych (celne, prawno-finansowe, biurowe).

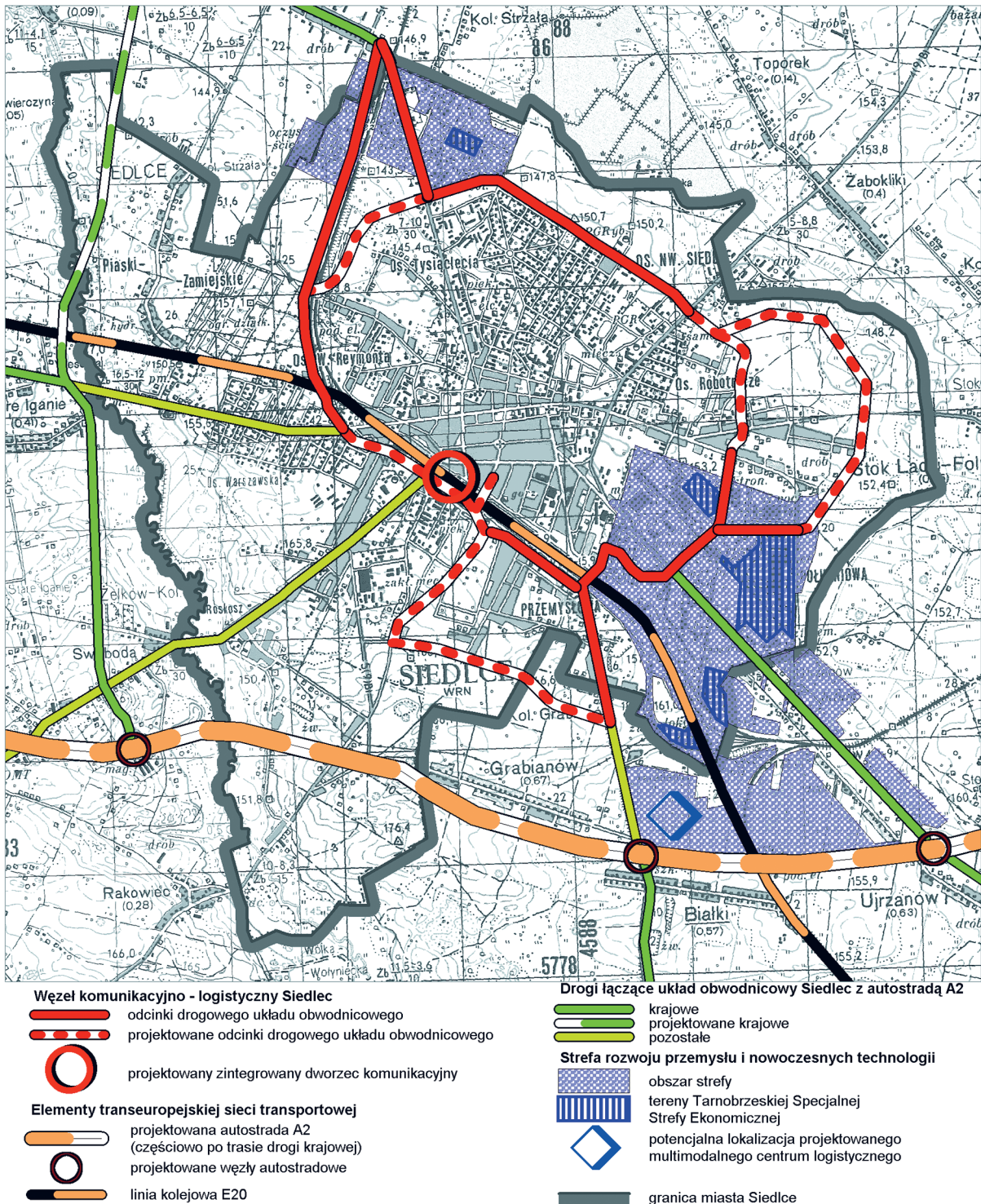
Duży wpływ na rozwój współpracy podmiotów gospodarczych subregionu siedleckiego z partnerami zewnętrznymi będzie miała ww. budowa centrum wystawienniczo-targowego przy dworcu komunikacyjnym – miejsca prezentacji produktów i osiągnięć przemysłu, a także nawiązywania krajowych i zagranicznych kontaktów biznesowych. Inwestycja ta będzie szczególnie znacząca dla współpracy z partnerami z Białorusi i Ukrainy.

2.2. Utworzenie strefy rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii

Strefa rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii będzie obszarem, w którym samorządy miasta i gminy Siedlce będą w szczególności, preferencyjny sposób wspierały powstawanie innowacyjnych przedsiębiorstw oraz praktyczne wdrażanie wyników badań naukowych, w tym badań uczelni siedleckich. Utworzenie strefy zapewni inwestorom dobre warunki do rozwoju przedsiębiorstw wykorzystujących nowoczesne technologie, w konsekwencji – tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój społeczno-gospodarczy obszaru funkcjonalnego miasta. Projekt będzie realizowany na terenach dwóch siedleckich dzielnic przemysłowych: północnej i południowej oraz sąsiadujących z nimi obszarów gminy Siedlce, przeznaczonych do rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych (mapa 2). Znaczną część przedmiotowych dzielnic stanowią zdegradowane tereny poprzemysłowe, wymagające rewitalizacji (w ich obszarze zlokalizowana jest m.in. Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa).

Większość terenów jest wyposażona w infrastrukturę techniczną, a część z nich należy do Tarnobrzeńskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – obszaru szczególnego uprzywilejowania, przyciągającego m.in. inwestycje zagraniczne (podmioty gospodarcze rozpoczynające działalność mogą skorzystać ze zwolnień podatkowych). Oprócz przemysłu rolno-spożywczego, duże szanse rozwoju w obszarze funkcjonalnym Siedlec ma przemysł metalowy i samochodowy. Likwidacja (bądź znaczne ograniczenie zatrudnienia) zakładów tych branż w minionych latach, doprowadziło do powstania rezerwy wykształconej kadry. Bezrobotni, posiadający kwalifikacje do zatrudnienia w ww. działach przemysłu, stanowią w subregionie siedleckim około 50% wszystkich bezrobotnych.

Mapa 2. Węzeł komunikacyjno-logistyczny oraz strefa rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siedlce i gminy Siedlce

Jednym z bardzo ważnych działań organizacyjnych samorządów miasta i gminy Siedlce, towarzyszących kreowanej strefie rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii, ale służących także rozwojowi gospodarczemu całej-

go subregionu, będzie utworzenie Siedleckiego Inkubatora Przedsiębiorczości. Organizacja ta będzie wspomagała początkujących przedsiębiorców, oferując m.in. wsparcie infrastrukturalne, szkoleniowe, prawne i doradcze.

2.3. Rozwój systemu produkcji energii ze źródeł alternatywnych

Planowany na terenie Siedlec rozwój lokalnego sektora wytwórczego energii, opartego o najnowsze rozwiązania technologiczne w dziedzinie wykorzystania źródeł odnawialnych i energetycznego wykorzystania odpadów, jest jednym z istotnych czynników wpływających na **poprawę bezpieczeństwa energetycznego oraz stan środowiska obszaru funkcjonalnego miasta**, a tym samym – wzrost jego konkurencyjności. Przyszłe inwestycje dotyczą m.in. rozbudowy i modernizacji istniejącej elektrociepłowni, Przedsiębiorstwa Energetycznego w Siedlcach, w kierunku przystosowania do współspalania biomasy, gdyż w subregionie siedleckim istnieją duże możliwości pozyskiwania biomasy odpadowej z produkcji rolniczej, a także z celowych upraw energetycznych. W sąsiedztwie elektrociepłowni planowana jest budowa zakładu termicznego wykorzystywania odpadów komunalnych, przetwarzanych w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Woli Suchożebrowskiej w gminie Suchożebry (obiekt jest własnością Zakładu Utylizacji Odpadów w Siedlcach). Przedmiotowe inwestycje zostaną zrealizowane w strefie rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii (pkt. 2.2.). Odpady komunalne będą źródłem taniego paliwa na potrzeby systemu ciepłowniczego miasta, a ich wykorzystanie w niedużej odległości od miejsca przetwarzania zapewni wysoką efektywność energetyczną przedsięwzięcia.

Ponadto będą rozwijane technologie pozyskiwania i energetycznego wykorzystywania biogazu na wysypisku w Woli Suchożebrowskiej, na terenie miejskiej oczyszczalni ścieków w Siedlcach oraz w dużych gospodarstwach rolnych, co przyczyni się do poprawy bilansu energetycznego oraz stanu środowiska w obszarze funkcjonalnym miasta.

2.4. Rozbudowa kompleksów rekreacyjno-sportowych i infrastruktury turystycznej

Realizacja nowoczesnych kompleksów rekreacyjno-sportowych umożliwi **wykreowanie Siedlec na ośrodek sportu, rekreacji i rehabilitacji o znaczeniu regionalnym**. Planuje się kompleksowe zagospodarowanie trzech terenów – jednego w centrum Siedlec i dwóch na granicy miasta z gminą Siedlce (mapa 3).

W obszarze obejmującym dwa zabytkowe parki miejskie i ich bezpośrednie otoczenie, w wyniku planowanych prac rewitalizacyjnych i po uzupełnieniu istniejącego zainwestowania rekreacyjno-sportowo-

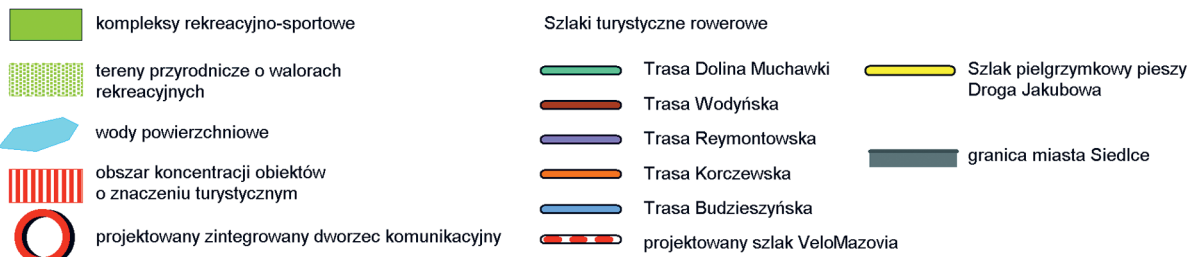
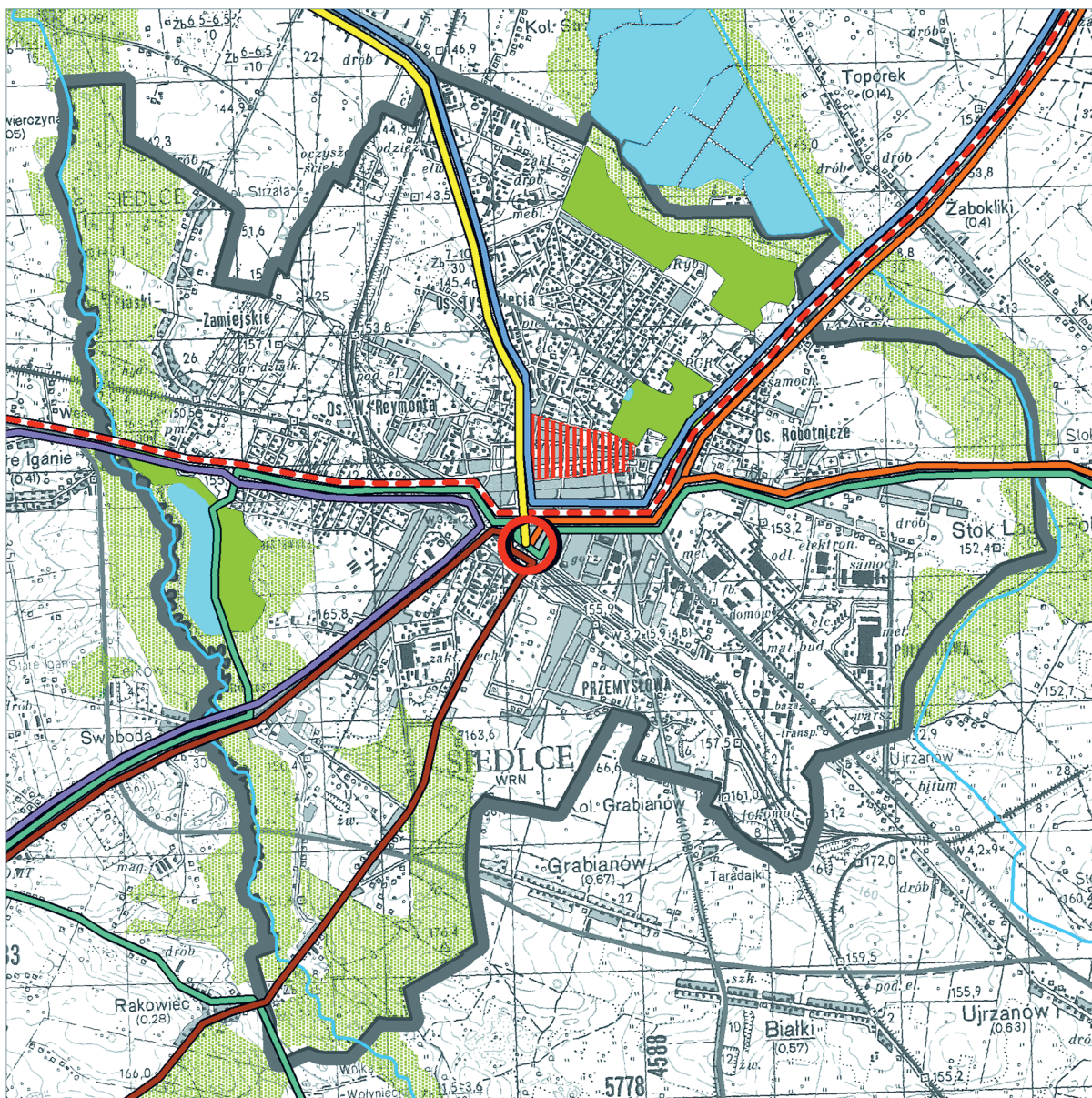
-kulturalnego, powstanie duży kompleks wypoczynkowy, służący nie tylko mieszkańcom Siedlec, lecz także odwiedzającym miasto turystom. W jego zasięgu znajdują się obiekty Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego: zabytkowy Pałac Ogińskich, ośrodek jeździecki oraz projektowany ośrodek edukacji przyrodniczej (na terenie doświadczalnym UPH).

Ponadlokalną funkcję rekreacyjno-sportową pełni, utworzony przy zachodniej granicy Siedlec, zalew na rzece Muchawce, który sąsiaduje z terenami otwartymi miasta i gminy (dolina rzeki i kompleksy leśne), położonymi w Siedlecko-Węgrowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. W ramach modernizacji zagospodarowania terenów wokół zalewu przewiduje się m.in. budowę basenów z podgrzewaną wodą.

Obiektem o największym znaczeniu dla wzrostu konkurencyjności obszaru funkcjonalnego Siedlec będzie Regionalny Ośrodek Sportu, Rekreacji, Rehabilitacji i Turystyki – nowoczesny kompleks, usytuowany w północnej części miasta, na tzw. Błoniach Siedleckich. Na jego terenie w ostatnich latach powstał m.in. pełnowymiarowy stadion piłkarski z zadaszoną trybuną na 3000 widzów (docelowo 8000 miejsc), trzy boiska treningowe oraz Park Wodny Siedlce. W przeszłości planowana jest realizacja: hali sportowo-widowiskowej (2500 miejsc), kortów tenisowych, pola golfowego oraz towarzyszących obiektów usługowych, w tym hotelu. Budowa ośrodka sprzyja rozwijaniu usług rehabilitacyjnych, na które w przyszłości zwiększy się zapotrzebowanie ze względu na możliwość uprawiania sportów wyczynowych na terenach obiektów sportowych. W sąsiedztwie Regionalnego Ośrodka Sportu, Rekreacji, Rehabilitacji i Turystyki – na terenie gminy Siedlce – położony jest kompleks nieużytkowanych stawów rybnych, zasilanych przez rzekę Helenkę, który ze względu na wysokie walory przyrodnicze objęty jest ochroną prawną w formie ornitologicznego rezerwatu przyrody oraz obszarów NATURA 2000. Zbiorniki wodne i ich otoczenie są w stanie dewastacji i wymagają zagospodarowania w kierunku nadania nowej funkcji. Władze samorządowe miasta Siedlce – po uzyskaniu prawa własności, o które zabiegają – planują częściową rekultywację stawów, przy zachowaniu i wykorzystaniu ich walorów przyrodniczych na cele edukacji ekologicznej. W sąsiedztwie zbiorników planowana jest budowa centrum ekologiczno-przyrodniczego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym ścieżką dydaktyczną.

Dla rozwijania funkcji usługowych Siedlec w zakresie sportu, rekreacji, rehabilitacji i turystyki istotne znaczenie ma także rewitalizacja obiektów zabytkowych i ich udostępnianie na cele turystyczne

Mapa 3. Kompleksy rekreacyjno-sportowe i infrastruktura turystyczna

Źródło: Opracowanie MBPR

(w tym ewentualnie budynków Zakładu Karnego – po zmianie ich funkcji użytkowej), rozwijanie oferty kulturalnej (m.in. Sceny Teatralnej Miasta Siedlce), rozbudowa bazy noclegowej i gastronomicznej oraz

systemu informacji turystycznej, a także znakowanie i urządzenie szlaków turystycznych, łączących obszar funkcjonalny miasta z atrakcyjnymi terenami subregionu siedleckiego (w tym trasy rowerowe powiatu

siedleckiego) i realizujących powiązania regionalne (np. planowany szlak rowerowy VeloMazovia). Zlokalizowane w Siedlcach obiekty o znaczeniu turystycznym oraz siedziby organizacji działających w sektorze turystyki (w tym: Nadbużańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, Oddziału Podlasie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajobrazowego i innych) są czynnikiem sprzyjającym **rozwojowi funkcji miasta jako ośrodka obsługi ruchu turystycznego w obszarze doliny środkowego Bugu oraz doliny Liwca.**

2.5. Rewitalizacja zabytkowego układu urbanistycznego

Istotnym czynnikiem wpływającym na wizerunek i konkurencyjność Siedlec jest atrakcyjne zagospodarowanie przestrzeni publicznych, szczególnie w centrum miasta, którego historyczny układ urbanistyczny oraz wiele położonych w jego obszarze obiektów objętych jest ochroną prawną poprzez wpisanie do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków. Rewitalizacja zabytkowego układu urbanistycznego w centrum Siedlec będzie dotyczyła przede wszystkim wykształcenia reprezentacyjnej przestrzeni publicznej w obszarze dawnego Starego Rynku (obecnie Plac Sikorskiego) na głównej historycznej osi miasta. Na placu powstanie m.in. miejsce organizacji imprez masowych oraz ratusz miejski z podziemnym parkingiem. To „serce” miasta będzie jedną z najważniejszych dla tożsamości Siedlec przestrzeni publicznych.

Przedmiotowa inwestycja będzie jednym z wielu, prowadzonych w ostatnich latach, kompleksowych działań, mających na celu rewitalizację zespołu historycznych ulic, placów, budynków i terenów zieleni w obszarze pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmującej centrum Siedlec oraz tereny dwóch parków miejskich. **Rewitalizacja Starego Rynku, oprócz wykształcenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, pozwoli na efektowne powiązanie z nią – ciągami zrewitalizowanych ulic – odrestaurowanego zespołu pałacowego, należącego do Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, a także innych zespołów historycznej zabudowy miasta.**

Budowa nowego ratusza, dzięki lokalizacji wszystkich jego wydziałów w jednym budynku i przystosowaniu obiektu dla osób niepełnosprawnych, ułatwi

dostęp do usług świadczonych przez Urząd Miasta Siedlce. Realizacja dużego podziemnego parkingu pod płytą Placu Sikorskiego znacząco zmniejszy problem niewystarczającej ilości miejsc dla samochodów w centrum miasta, co ułatwi korzystanie z usług miejskich zarówno mieszkańcom obszaru funkcjonalnego Siedlec, jak i osobom przyjezdnym, w tym turystom.

2.6. Utworzenie klastra spożywczego

Na wzrost konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec, oprócz działań podejmowanych na terenie miasta i otaczającej go gminy, mają również wpływ przedsięwzięcia rozwojowe w całym subregionie siedleckim. Wynika to z ukształtowanych powiązań społeczno-gospodarczych ośrodka subregionalnego z jego otoczeniem, między innymi w zakresie: rynku pracy, przepływów finansowych, stref żywicielskich oraz zaopatrzenia zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego w surowiec. Przedsięwzięciem niezwykle znaczącym dla rozwoju gospodarczego subregionu, ze względu na jego rolniczy charakter i lokalizację wielu zakładów przetwórczych, byłoby utworzenie klastra spożywczego. Subregion siedlecki charakteryzuje się znacznym udziałem gleb wysokiej jakości (co stwarza duże możliwości wzrostu produkcji rolniczej) oraz dużą koncentracją gospodarstw wyspecjalizowanych w produkcji mięsa, owoców z krzewów i pieczarek. **Wykształcenie powiązań o charakterze kooperacyjnym, handlowym i badawczym pomiędzy różnymi podmiotami działającymi na rynku rolno-spożywczym oraz ośrodkami naukowymi, oprócz zapewnienia uczestnikom klastra wymiernych korzyści materialnych, istotnie podniesie konkurencyjność subregionu, m.in. we współpracy transgranicznej.** Kluczową rolę dla funkcjonowania przyszłej sieci będzie miało planowane w Siedlcach centrum naukowo-badawcze przemysłu rolno-spożywczego.

Utworzeniu klastra sprzyjają istniejące powiązania zakładów przemysłu rolno-spożywczego, przedsiębiorców i rolników oraz Wschodniej Izby Gospodarczej z Uniwersytetem Przyrodniczo-Humanistycznym, którego potencjał został przedstawiony w rozdziale 3.

3. Potencjał Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego

3.1. Potencjał rozwojowy i zdolność przyciągania środków pomocowych

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach jest najstarszą w mieście, publiczną szkołą wyższą. W prawie 45-letniej historii uczelnia była kilkakrotnie reformowana, zmieniał się jej profil i nazwa. W 1969 roku, na bazie Studium Nauczycielskiego, została utworzona trzyletnia Wyższa Szkoła Nauczycielska, po pięciu latach działalności przekształcona w Wyższą Szkołę Pedagogiczną, posiadającą uprawnienia do kształcenia na poziomie magisterskim. Zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy na kadry o wyższym wykształceniu rolniczym, zaowocowało, w krótkim czasie, rozszerzeniem profilu uczelni i jej przekształceniem w 1977 roku w Wyższą Szkołę Rolniczo-Pedagogiczną, oferującą wiele nowych kierunków i form kształcenia oraz rozwijającą współpracę z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi.

W roku 1989 siedlecka uczelnia, jako pierwsza w Polsce, wdrożyła integracyjne kształcenie studentów niepełnosprawnych, a obecnie – w wyniku szeregu działań inwestycyjnych i organizacyjnych – jest jedyną w kraju placówką szkolnictwa wyższego oferującą kompleksowe podejście do takich osób. Między innymi dzięki działalności szkoły na rzecz niepełnosprawnych, Siedlce są rozpoznawalne w środowisku akademickim. Otwarcie uczelni na integrację społeczną osób niepełnosprawnych stało się jednym z ważniejszych wyzwań, także dla władz miasta, w zakresie likwidowania barier architektonicznych w obiektach

użyteczności publicznej oraz systemie komunikacyjnym. Wiele z inwestycji na rzecz osób niepełnosprawnych zostało dofinansowanych z funduszy Unii Europejskiej oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Ranga szkoły, osiągnięta w wyniku wieloletniego rozwoju, umożliwiła zmianę jej nazwy na Akademię Podlaską (1999). Zarząd Miasta Siedlce nieodpłatnie przekazał Akademii nieruchomości na terenie miasta, z których najcenniejszą był zabytkowy Pałac Ogińskich. Dzięki pozyskaniu przez uczelnię dofinansowania ze środków Unii Europejskiej, w ramach *Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (ZPORR)*, XVII-wieczny pałac oraz otaczający go fragment zabytkowego parku Aleksandria zostały zrewaloryzowane. Inwestycja ta była jednym z pierwszych działań rewitalizacyjnych, podjętych w zabytkowym układzie urbanistycznym śródmieścia Siedlec. Obecnie Pałac Ogińskich, będący od roku 2007 siedzibą Rektoratu, stanowi wizytówkę nie tylko uczelni, ale i atrakcję turystyczną miasta (zdjęcie 1). W plebiscycie internautów na 10 najbardziej niezwykłych budowli – pereł architektury województwa mazowieckiego, uzyskał certyfikat *Pera w Koronie województwa mazowieckiego 2009*.

W ostatnich latach, oprócz tej prestiżowej inwestycji, uczelnia zrealizowała wiele innych (w tym związanych z modernizacją i rozbudową starych obiektów), które oprócz poprawy warunków nauczania i prowadzenia działalności naukowo-badawczej, wpłynęły także pozytywnie na strukturę funkcjonalno-prze-

Zdjęcie 1. Pałac Ogińskich – siedziba Rektoratu UPH

Źródło: Fot. Monika Kierzkowska

Zdjęcie 2. Biblioteka Główna i Wydział Humanistyczny UPH

Źródło: Fot. Monika Kierzkowska

strzenną i wizerunek miasta. Najnowsze i najnowocześniejsze budynki (zdjęcie 2), to: Biblioteka Główna i Wydział Humanistyczny z Pracownią Rzeźby, którego budowa – jako projektu kluczowego *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (RPO)* - została dofinansowana ze środków unijnych. Projekt budynku biblioteki zdobył nagrodę Ministra Infrastruktury za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie architektury i budownictwa. Oba obiekty powstały na terenie osiedla akademickiego, zlokalizowanego w dzielnicy Żytnia, w północno-zachodniej, wcześniej peryferyjnej, części miasta. Utworzenie i rozbudowa osiedla akademickiego przyczyniły się do rozwoju układu komunikacyjnego w tym rejonie Siedlec, uporządkowania istniejącego zainwestowania (m.in. obiektów szkół ponadgimnazjalnych) oraz powstania nowych osiedli mieszkaniowych i obiektów usługowych.

Osiągnięty poziom i prestiż uczelni (m.in. zakres uprawnień do nadawania stopni naukowych) pozwolił na zmianę, w dniu 1 października 2010

Ryc. 1. Logotyp UHP

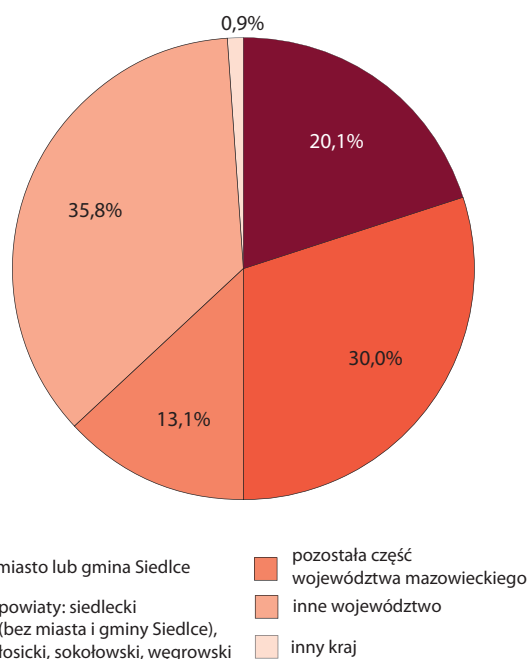

Źródło: //www.uph.edu.pl/uczelnia/log

roku, jej nazwy na Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach. UPH to pierwszy uniwersytet w województwie mazowieckim funkcjonujący poza Warszawą. Logotyp uczelni, wykorzystujący sylwetkę Pałacu Ogińskich, promuje także miasto (ryc. 1).

3.2. Ponadregionalny zasięg oddziaływania

Wykres 1. Struktura studiujących na UPH w roku akademickim 2012/2013 (według miejsca zamieszkania)

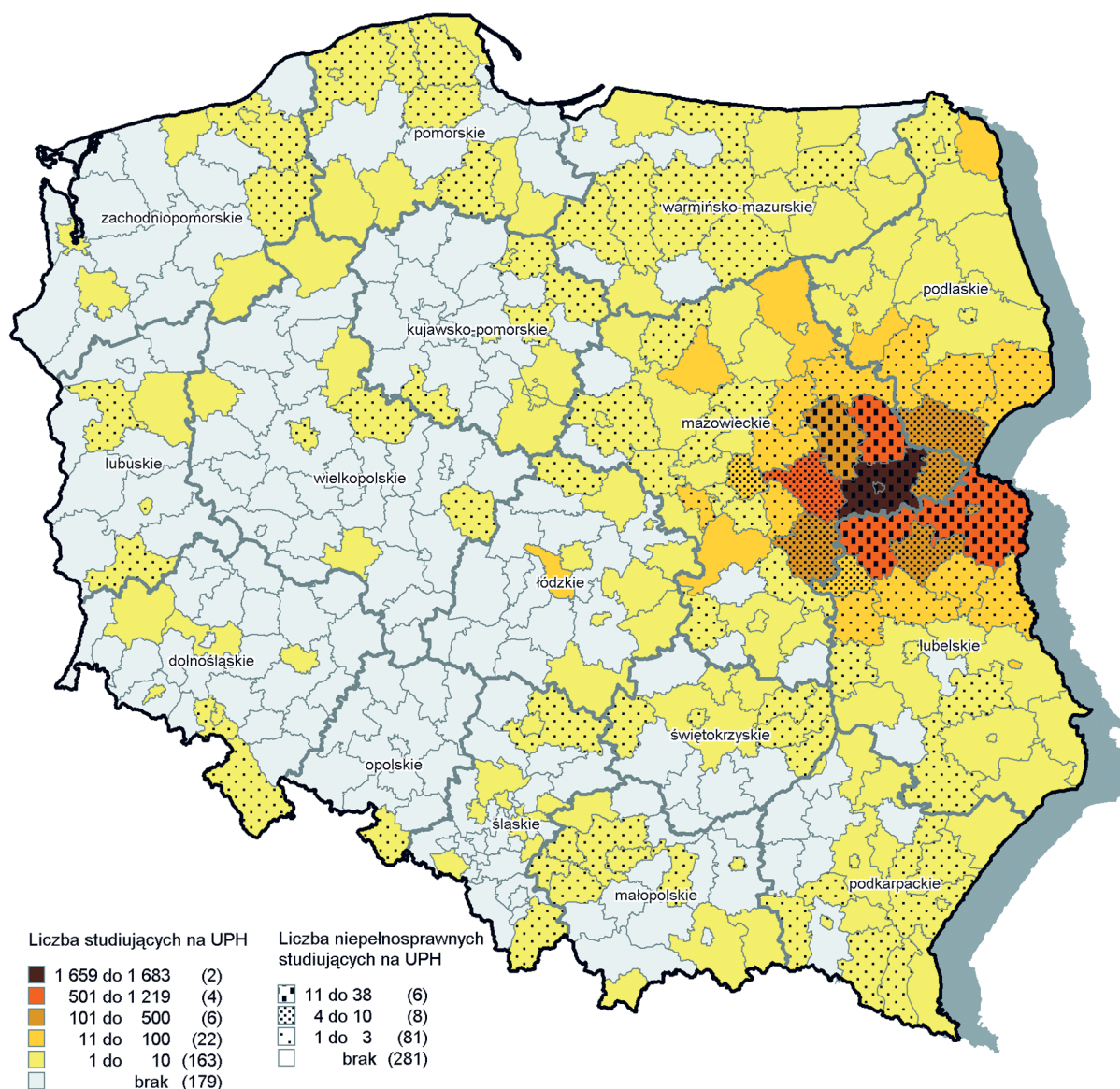

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

W roku akademickim 2012/2013 na UPH kształciło się około: 8700 studentów (studiów I i II stopnia), 120 doktorantów oraz 1000 słuchaczy studiów podyplomowych – łącznie około 9,8 tys. osób. Prawie 40% studiujących pochodziło spoza województwa mazowieckiego (wykres 1). W tej grupie przeważali mieszkańcy województw: lubelskiego i podlaskiego – głównie powiatów sąsiadujących z subregionem siedleckim (mapa 4). Spośród 6,2 tys. kształcących się na UPH mieszkańców województwa mazowieckiego, najczęściej osób pochodziło z Siedlec i powiatu siedleckiego oraz sąsiadujących z nim gmin powiatów: łosickiego, sokolowskiego i mińskiego (mapa 5).

Wśród studiujących, wywodzących się spoza regionu, znaczącą grupę stanowiły osoby niepełnosprawne, na co niewątpliwie miało wpływ przystosowanie uczelni dla tej grupy studentów – zmodernizowane, pozbawione barier architektonicznych budynki dydaktyczne i socjalne, pracownie wyposażone w specjalistyczną aparaturę (m.in. drukarki brajlowskie, komputery ze specjalnym oprogramowaniem dla osób z uszkodzonym narządem wzroku), kompleks rehabilitacyjny. Osoby z dysfunkcją słuchu mają możliwość korzystania z pomocy tłumaczy języka migowego. Dla zapewnienia studentom niepełnosprawnym bezpiecz-

Mapa 4. Studiujący na UPH w roku akademickim 2012/2013 (według miejsca zamieszkania w Polsce)

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

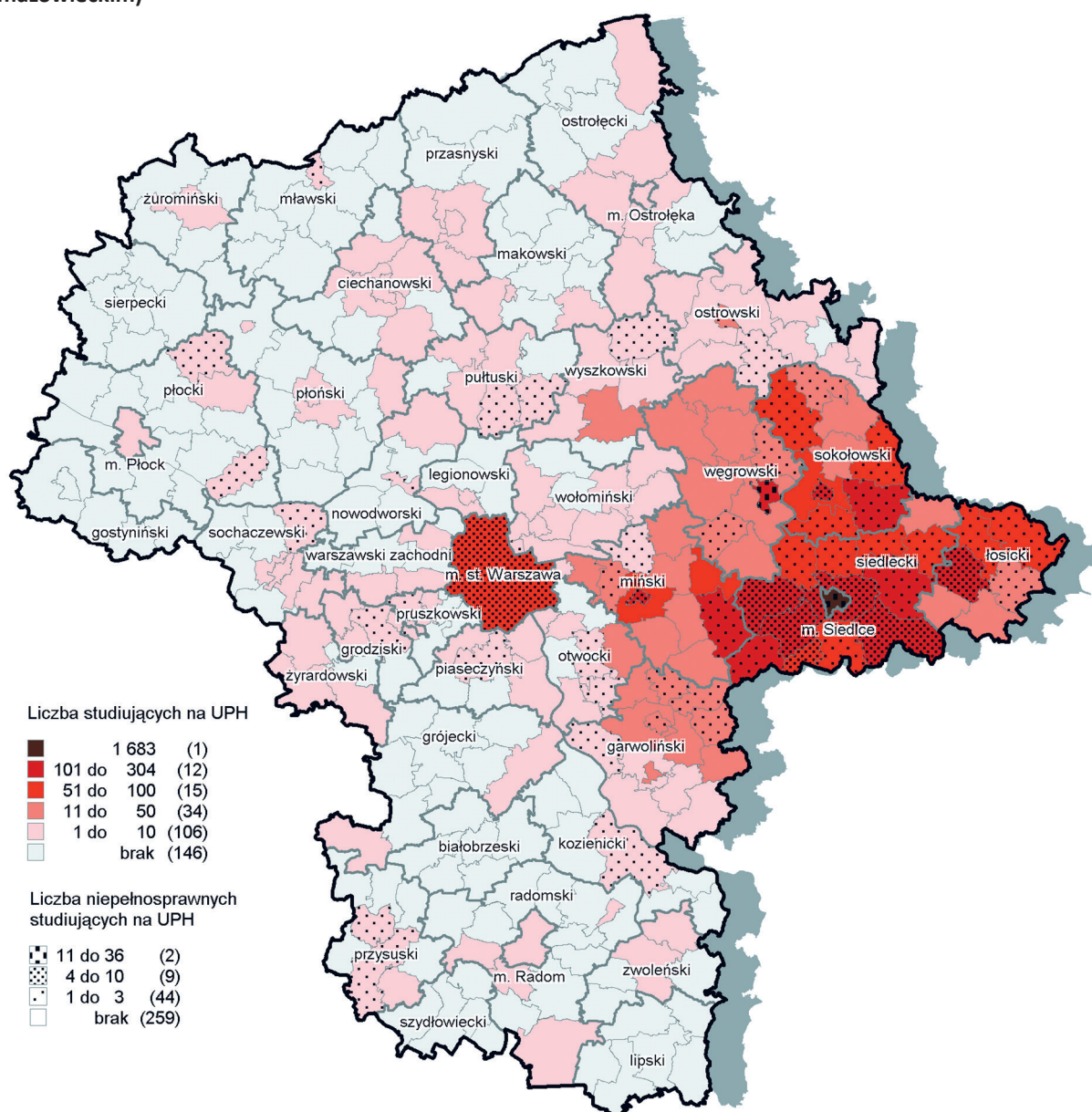
nego przemieszczania się pomiędzy domami studenta i usytuowanymi w różnych punktach miasta wydziałami, uruchomiono kursowanie specjalnego busa oraz umożliwiono pomoc asystenta osoby niepełnosprawnej. Działania związane z kształceniem osób niepełnosprawnych koordynuje Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W roku akademickim 2012/2013 na UPH studioowało 303 niepełnosprawnych ze wszystkich województw Polski. W tym samym okresie na Uniwersytecie kształciło się 91 osób niebędących obywatelami

polskimi. Większość obcokrajowców pochodziła z Białorusi i Ukrainy (wykres 2).

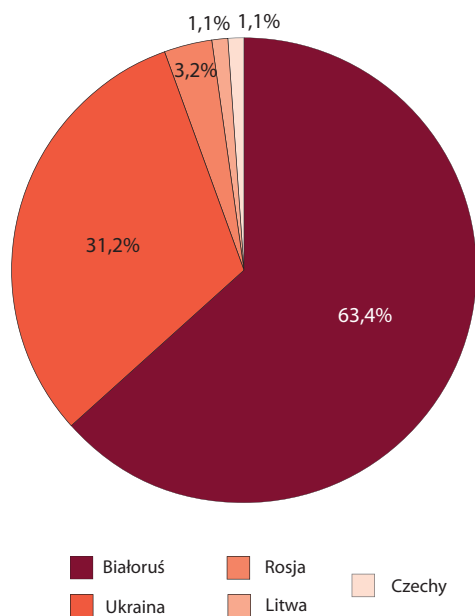
Znaczący udział studiujących, pochodzących spoza województwa mazowieckiego, oznacza, że oferta edukacyjna UPH, przystosowanie uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz niższe koszty studiowania w Siedlcach niż w sąsiednich dużych ośrodkach akademickich (Warszawa, Lublin, Białystok), wpływają na ponadregionalny zasięg oddziaływania Uniwersytetu, a tym samym – na rozpoznawalność uczelni oraz miasta Siedlce w kraju.

Mapa 5. Studiujący na UPH w roku akademickim 2012/2013 (według miejsca zamieszkania w województwie mazowieckim)

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

Wykres 2. Struktura cudzoziemców studiujących na UPH w roku akademickim 2012/2013 (według kraju pochodzenia)

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

3.3. Oferta dydaktyczna

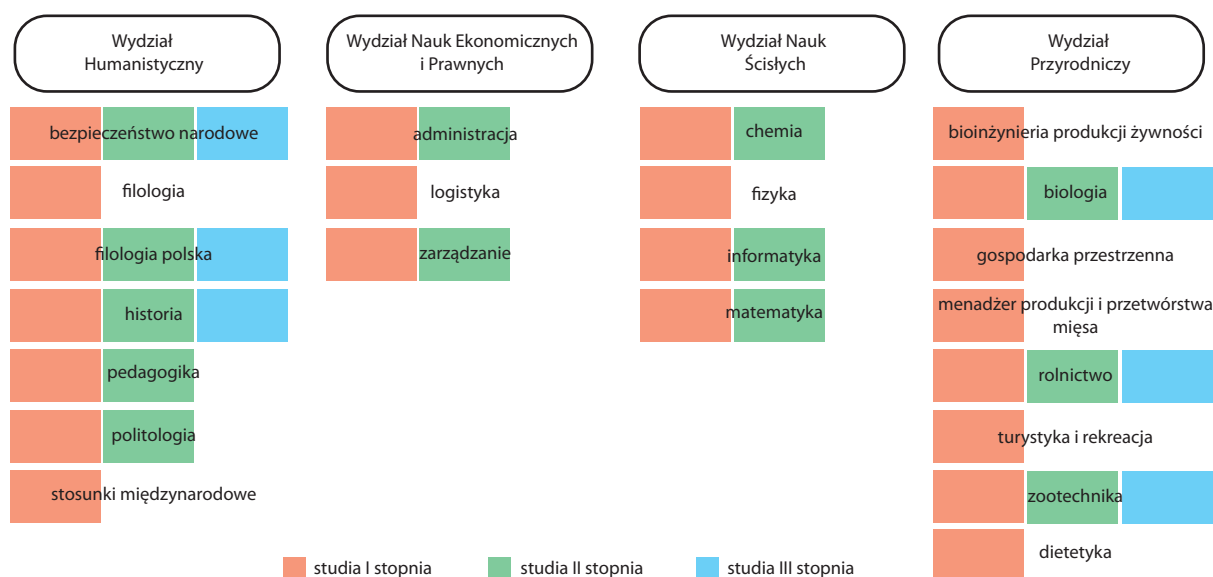
System edukacyjny uczelni jest dostosowany do założeń Deklaracji Bolońskiej, będącej podstawą tworzenia porównywalnego europejskiego systemu szkolnictwa wyższego. Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny prowadzi kształcenie na studiach

I, II i III stopnia, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. UPH posiada uprawnienia do nadawania tytułów zawodowych: licencjata, inżyniera, magistra i magistra inżyniera oraz stopni naukowych: doktora (w dyscyplinach: agronomia, zootechnika, biologia, chemia, historia i nauka o bezpieczeństwie) i doktora habilitowanego (w dyscyplinach: agronomia i zootechnika).

Oferta edukacyjna na rok akademicki 2013/2014 obejmuje 22 kierunki studiów w ramach czterech wydziałów (schemat 1). Uniwersytet prowadzi także studia podyplomowe i kursy specjalistyczne w zmieniającym się, w zależności od zapotrzebowania rynku pracy, zakresie. W roku akademickim 2013/2014, spośród 33 kierunków studiów podyplomowych prowadzonych w trybie niestacjonarnym (schemat 2), aż 7 zostało uruchomionych po raz pierwszy. Kierunki kształcenia tworzone są przede wszystkim w oparciu o własną kadre akademicką. Ponad połowa studentów UPH studiuje na Wydziale Humanistycznym (tabela 1, wykres 3). Większość kształci się na studiach stacjonarnych (wykres 4).

Znaczna część kierunków studiów Uniwersytetu dostosowana jest do specyfiki gospodarki subregionu siedleckiego, przede wszystkim: rolnictwo, zootechnika, bioinżynieria produkcja żywności, turystyka i rekreacja, logistyka, a w ofercie studiów podyplomowych – technologia produkcji grzybów jadalnych i technologia produkcji drobiu. W wyniku współpracy ze środowiskiem biznesowym, uczelnia uruchomiła w roku akademickim 2013/2014 nowy specjalistyczny kierunek studiów – menedżer produkcji i przetwórc

Schemat 1. Oferta dydaktyczna UPH na rok akademicki 2013/2014 – studia I, II i III stopnia

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie informacji UPH

Schemat 2. Oferta dydaktyczna UPH na rok akademicki 2013/2014 – studia podyplomowe i kursy doszkalające

Wydział Humanistyczny	Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych	Wydział Nauk Ścisłych	Wydział Przyrodniczy
archiwistyka i zarządzanie dokumentacją współczesną	służba cywilna, administracja publiczna, zarządzanie jednostkami terenowymi oraz rozwój regionalny i lokalny	matematyka	nauczanie przyrody w szkołach ponadgimnazjalnych
edukacja dla bezpieczeństwa	strategiczne zarządzanie personelem	fizyka	ochrona przyrody i zarządzanie obszarami NATURA 2000
edukacja wczesnoszkolna	nowoczesne formy reklamy	kształcenie nauczycieli chemii	technologia produkcji drobiu
filologia polska	audyt wewnętrzny i rachunkowość	matematyczne podstawy rachunkowości i finansów	technologia produkcji grzybów jadalnych
historia	administracja i finanse publiczne	informatyka	architektura krajobrazu
kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	budowanie wizerunku i autoprezentacja	zastosowania informatyki	produkcja ogrodnicza
logopedia	doradca finansowy, planowanie finansów osobistych	grafika komputerowa	rolnictwo
nauczanie plastyki	zarządzanie projektami	Cisco Certified Network Associate	biologia i ochrona środowiska
ochrona informacji niejawnych i danych osobowych	kampania reklamowa w praktyce – tajniki skutecznej reklamy i innych sposobów komunikacji marketingowej		kształcenie blokowe w zakresie przyrody
pedagogika resocjalizacyjna			
socjoterapia			
wiedza o kulturze			
wychowanie przedszkolne			

■ studia podyplomowe ■ kursy doszkalające

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie informacji UPH

stwa mięsa, wspierany przez zakłady mięsne Sokołów w Sokołowie Podlaskim.

W ofercie dydaktycznej UPH znajdują się także kierunki zamawiane z listy ustanowionej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Są to kierunki strategiczne dla rozwoju

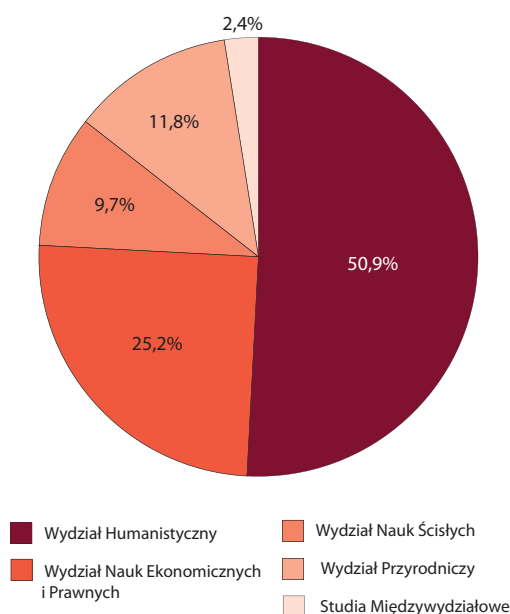
konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki, dofinansowywane przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-13. Uniwersytet kształci studentów na trzech kierunkach zamawianych: matematyce, chemii oraz informatyce.

Tabela 1. Studenci UPH w roku akademickim 2012/2013 (według wydziałów i form studiów)

Wydział	Liczba studentów		
	studia		Razem
	stacjonarne	niestacjonarne	
Humanistyczny	2587	1837	4424
Nauk Ekonomicznych i Prawnych	1295	892	2187
Nauk Ścisłych	710	134	844
Przyrodniczy	748	274	1022
Studia Międzywydziałowe	149	62	211
Ogółem UPH	5489	3199	8688

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

Wykres 3. Struktura studentów UPH w roku akademickim 2012/2013 (według wydziałów)

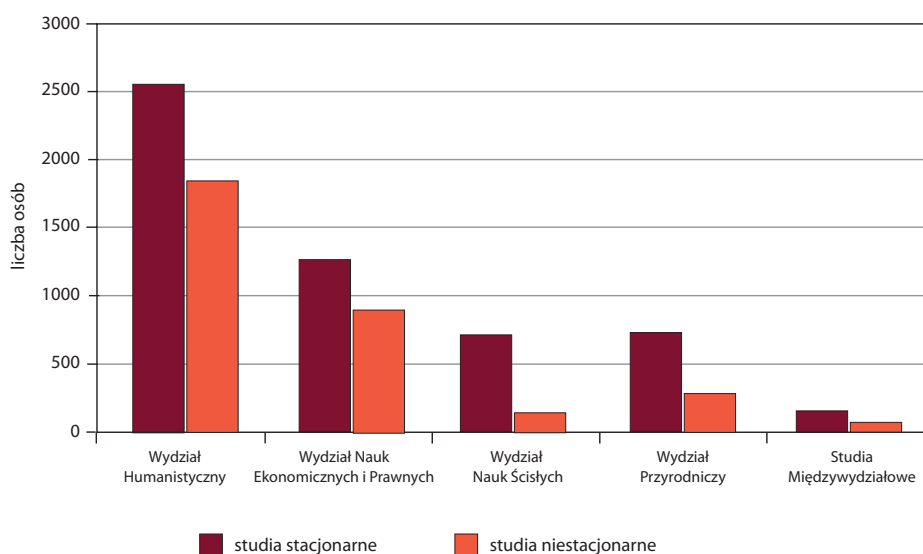
Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

Duże znaczenie dla podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców subregionu ma także **szeroła oferta kierunków pedagogicznych**.

Program kształcenia, oferowany przez uczelnię, zapewnia nie tylko dostarczanie wiedzy, lecz także kształtowanie kreatywności i przedsiębiorczości. Takie cechy studenci rozwijają m.in. w działających na UPH 33 kołach naukowych. Koła studenckie, których działalność dotyczy obszarów tematycznych związanych z gospodarką subregionu (rolnictwa, bezrobocia na obszarach wiejskich, agroturystyki), działają przede wszystkim na Wydziale Przyrodniczym (Studenckie Koło Naukowe Hodowców Zwierząt, Studenckie Koło Naukowe Inżynierii Rolniczej, Koło Naukowe Menedżerów Agrobiznesu, Studenckie Koło Naukowe Ekonomistów Rolnictwa i Studenckie Koło Naukowe Agroturystów). Dorobek naukowy kół prezentowany jest m.in. na organizowanych przez UPH cyklicznych międzynarodowych konferencjach studenckich kół naukowych. Studenci z kół naukowych biorą także czynny udział w organizowanym przez uczelnię Festiwalu Nauki i Sztuki. Coroczna impreza ma na celu popularyzację wiedzy z różnych dziedzin nauki, szczególnie nauk przyrodniczych.

Innymi formami działalności dydaktycznej Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, odpowiadającymi na zapotrzebowanie społeczne, jest działający od 2011 roku Uniwersytet Dziecięcy, którego celem jest rozwijanie w dzieciach pasji i zainteresowań oraz Szkoła Letnia Języka Polskiego i Kultury Polskiej *Polonicum*, oferująca trzytygodniowe kursy dla cudzoziemców, doskonalące posługiwanie się językiem polskim oraz pogłębiające wiedzę z zakresu kultury polskiej.

Wykres 4. Studenci UPH w roku akademickim 2012/2013 (według wydziałów i form studiów)

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

3.4. Działalność naukowo-badawcza

W roku akademickim 2012/2013 Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach zatrudniał 564 nauczycieli akademickich (tabela 2, wykres 5). **Kadra akademicka silnie identyfikuje się z uczelnią**, gdyż dla 95% nauczycieli jest ona pierwszym miejscem pracy. Ponad 65% kadry zamieszkuje w Siedlcach lub powiecie siedleckim.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni i naukowcy UPH zaangażowani są w **badania naukowe, prowadzone m.in. przy współpracy z Polską Akademią Nauk (PAN) oraz prestiżowymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą**. W ramach tej współpracy inicjowane są i realizowane wspólne projekty badawcze, a także organizowane konferencje, warsztaty i szkolenia. UPH uczestniczy m.in. w pracach, utworzonej w roku 2012, krajowej sieci naukowej *Krajowe porozumienie centrów syntezy i charakteryzacji materiałów funkcjonalnych*, na podstawie umowy zawartej z Instytutem Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie, Politechniką Rzeszowską, Politechniką Krakowską i Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie. Uczelnia podpisała także 34 umowy bilateralne o współpracy naukowo-dydaktycznej z ośrodkami naukowymi z: Białorusi, Bułgarii, Francji, Gruzji, Litwy, Łotwy, Niemiec, Rosji, Ukrainy, USA oraz Włoch (mapa 6).

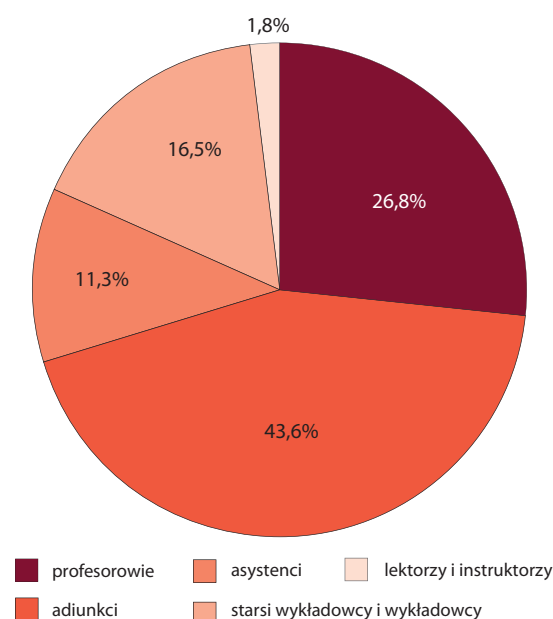
Tabela 2. Nauczyciele akademicki UPH w roku akademickim 2012/2013

Stanowisko	Liczba zatrudnionych
Profesor zwyczajny	34
Profesor nadzwyczajny	117
Adiunkt	246
Asystent	64
Razem pracownicy naukowo-dydaktyczni i naukowcy	461
Starszy wykładowca	74
Wykładowca	19
Lektor	7
Instruktor	3
Razem pracownicy dydaktyczni	103
Ogółem nauczyciele akademicki	564

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

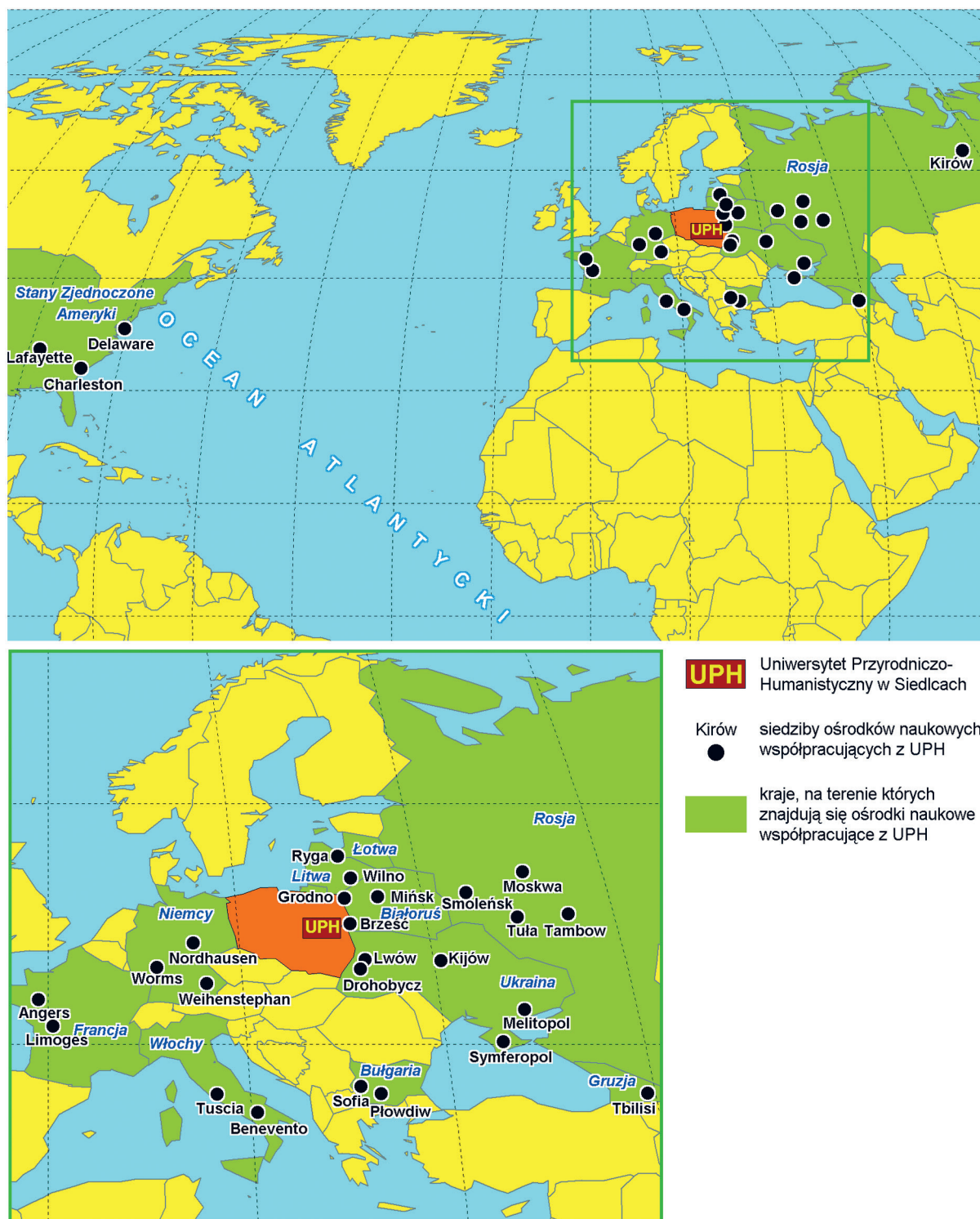
Działalność naukowo-badawczą UPH w latach 2008-2012 (okres pozwalający na przeanalizowanie wieloletnich badań naukowych oraz procedur patentowania projektów wynalazczych) ilustruje tabela 3. W kontekście znaczenia tej działalności dla rozwoju gospodarczego Siedlec i subregionu siedleckiego, należy podkreślić szczególną rolę wydziałów: Przyrodniczego oraz Nauk Ścisłych. Badania naukowe na tych wydziałach były prowadzone głównie w celu wykorzystania ich wyników w gospodarce, zwłaszcza w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym. Realizacja wielu z nich była możliwa dzięki wysokiej aktywności w aplikowaniu o granty badawcze. Techniczny profil ww. wydziałów umożliwia opracowywanie projektów wynalazczych, poddawanych patentowaniu oraz wzorów użytkowych, mogących uzyskać prawa ochronne własności intelektualnej. W latach 2008-2012 Uniwersytet zgłosił do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej około 40 projektów wynalazczych, a w tym samym okresie uzyskał łącznie 25 patentów i praw ochronnych. Przedmiotem ochrony patentowej uczelni są wynalazki z dziedziny chemii i mechanizacji rolnictwa. UPH współpracował w zakresie patentowania z Uniwersytetami Medycznymi w Białymstoku i Lublinie oraz Instytutem Syntezy Organicznej Łódzkiej Akademii Nauk w Rydze.

Wykres 5. Struktura zatrudnienia kadry akademickiej UPH w roku akademickim 2012/2013

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

Mapa 6. Współpraca naukowo-dydaktyczna UPH z zagranicznymi ośrodkami naukowymi

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

W 2013 roku Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeprowadził kompleksową ocenę działalności jednostek naukowych, w odniesieniu do standardów międzynarodowych. W wyniku tej oceny

wszystkie wydziały Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach uzyskały kategorię B, tj. poziom akceptowalny, z rekomendacją wzmocnienia działalności naukowej, co oznacza zapewnienie finansowania badań w kolejnych latach. **Na potrzeby**

dalszego rozwijania działalności badawczo-rozwojowej, UPH planuje m.in. modernizację i rozwój swoich laboratoriów w celu utworzenia certyfikowanego Laboratorium Środowiskowego, z wydzielonym Centrum Analiz Żywności i Diagnostyki Genetycznej.

Badania naukowe, prowadzone na Wydziale Przyrodniczym, dotyczą głównie: biologicznej różnorodności, przekształceń fauny i flory, oceny stanu zanieczyszczenia środowiska oraz określenia sposobów eliminacji zanieczyszczeń, doskonalenia metod uprawy oraz nawożenia roślin, środowiskowych uwarunkowań produkcji zwierzęcej. Zaplecze badawcze wydziału stanowią: teren doświadczalny w Siedlcach oraz Rolnicza Stacja Doświadczalna w Zawadach (w gminie Zbuczyn, w powiecie siedleckim). Większość prowadzonych badań dotyczy problematyki rolnictwa w subregionie siedleckim, ich wyniki znajdują praktyczne zastosowanie, np. rezultaty prac badawczych dotyczących jakości mięsa zostały wykorzystane w zakładach mięsnych Sokołów w Sokołowie Pod-

laskim. Prestiżowym tematem badawczym Wydziału Przyrodniczego był projekt *Badania nad patogenami szkodników owadzych istotnych ekonomicznie*, realizowany z Uniwersytetem Zasobów Naturalnych i Nauk Przyrodniczych Stosowanych w Wiedniu, w ramach współpracy międzyrządowej z Austrią. Badania dotyczyły patogenów infekujących szkodliwe owady i roztocza w ekosystemach leśnych i rolniczych. Część badań realizowanych w Polsce przeprowadzono w okolicach Siedlec oraz w puszczech: Białowieskiej, Augustowskiej i Knyszyńskiej.

Tematy badawcze Wydziału Nauk Ścisłych, w zależności od profili instytutów, dotyczą systemów informatycznych zarządzania w kontekście rozwoju technologii informacyjnych oraz badania nowych związków chemicznych, w tym właściwości antyoksydacyjnych żywności (mięsa, miodów). Niezwykle prestiżowy był udział w międzynarodowym programie badawczym COST ACTION Elektron Controlled Chemical Lithography. W badaniu *Wpływ struktury cząsteczki i temperatury na kinetykę procesów wychwytu*

Tabela 3. Działalność naukowo-badawcza UPH w latach 2008-2012 (według wydziałów)

Rodzaj działalności	Wydział	Liczba w latach				
		2008	2009	2010	2011	2012
Badania statutowe	Przyrodniczy	62	62	64	65	66
	Nauk Ścisłych	19	21	20	21	23
	Nauk Ekonomicznych i Prawnych	7	7	7	8	8
	Humanistyczny	23	26	27	38	64
Badania własne i badania młodych naukowców (od 2011 r.)	Przyrodniczy	77	75	76	55	15
	Nauk Ścisłych	37	27	28	19	4
	Nauk Ekonomicznych i Prawnych	21	21	27	27	8
	Humanistyczny	132	145	145	99	8
Badania w ramach grantów i inne	Przyrodniczy	10	11	15	17	16
	Nauk Ścisłych	4	4	4	11	4
	Nauk Ekonomicznych i Prawnych	0	0	0	2	1
	Humanistyczny	0	0	1	2	3
Publikacje (w tym z listy filadelfijskiej i listy ERIH)	Przyrodniczy	642 (38)	543 (64)	642 (73)	469 (63)	263 (70)
	Nauk Ścisłych	195 (58)	227 (58)	207 (66)	152 (47)	163 (55)
	Nauk Ekonomicznych i Prawnych	123 (0)	186 (4)	129 (3)	263 (1)	193 (3)
	Humanistyczny	730 (0)	674 (0)	552 (1)	595 (3)	410 (3)
Uzyskane patenty i wzory użytkowe	Przyrodniczy	2	5	2	3	1
	Nauk Ścisłych	5	0	0	2	5

Źródło: Opracowanie własne MBPR na podstawie danych UPH

elektronu przez pochodne węglowodorów w fazie gazowej uczestniczyło około 30 laboratoriów z 12 państw Unii Europejskiej, w tym tylko 2 z Polski: Instytutu Chemii Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego i Politechniki Gdańskiej.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Prawnych prowadzone są badania w zakresie uwarunkowań politycznych oraz uregulowań prawno-ustrojowych społeczeństwa obywatelskiego, a także badania dotyczące aktualnych problemów zarządzania i logistyki. Te ostatnie koncentrują się głównie w obszarze wschodniej Polski, w tym w subregionie siedleckim, w którym zlokalizowanych jest wiele firm transportowych.

Międzynarodowe znaczenie ma działalność naukowo-badawcza Wydziału Humanistycznego, dotycząca m.in.: edukacji osób niepełnosprawnych, metod resocjalizacji, historii wychowania oraz praw i wolności człowieka w edukacji, literaturze polskiej i światowej, a także – politycznej i społecznej historii świata, Europy i Polski. O prestiżu wydziału w tym zakresie świadczy fakt, że aż 7 jego profesorów wchodzi w skład 24-osobowej Komisji Historii Wojskowości Komitetu Nauk Historycznych PAN.

Projekty badawcze UPH, najistotniejsze dla gospodarki obszaru funkcjonalnego Siedlec i subregionu siedleckiego, realizowane w latach 2008-2012, przedstawia Załącznik 1.

Działalność naukowo-badawcza Uniwersytetu znajduje odzwierciedlenie w licznych publikacjach (tabela 3). W roku akademickim 2012/2013 pracownicy naukowo-dydaktyczni i naukowci uczelni opublikowali 1029 prac, w tym 131 artykułów w najbardziej prestiżowych czasopismach naukowych świata (z tzw. listy filadelfijskiej i listy ERIH – *European Reference Index for the Humanities*) oraz 288 – w czasopismach z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wyniki badań naukowych prezentowane są także na, organizowanych przez UPH, krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Najważniejsze ze spotkań cyklicznych dotyczą problematyki: zarządzania (np. międzynarodowe konferencje *Management* i *International Week*), chemii (np. Podlaskie Spotkania Chromatograficzne), informatyki (np. konferencje dotyczące sztucznej inteligencji oraz inżynierii gier komputerowych) i nauk społecznych (np. cykl międzynarodowych konferencji: *Bezpieczeństwo człowieka a wartości*, *Bezpieczeństwo człowieka a komunikacja społeczna*, *Bezpieczeństwo człowieka a rozwój naukowo-techniczny*, *Bezpieczeństwo człowieka a solidarność*).

Szczególnie prestiżowe znaczenie miał Międzynarodowy Kongres Naukowy – *18th International Con-*

gress of Arachnology – zorganizowany przez uczelnię w 2010 roku oraz 56 Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego *Chemia – tradycja i nowe wyzwania*, który odbył się w roku 2013.

3.5. Wykształcone formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Oprócz działalności naukowo-badawczej (omówionej w pkt. 3.4.), **Uniwersytet nawiązuje wiele innych form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i bierze czynny udział w rozwiązywaniu problemów obszaru funkcjonalnego Siedlec oraz subregionu siedleckiego.** Rektor UPH został członkiem, powołanej przez Prezydenta Miasta, Siedleckiej Rady Biznesu – organizacji mającej na celu aktywizowanie przedsiębiorców i samorządowców do działań na rzecz rozwoju miasta, przede wszystkim w zakresie: gospodarki, kultury, oświaty i ochrony zdrowia. W ramach **działalności na rzecz edukacji i rynku pracy** uczelnia bierze czynny udział m.in. w organizowanych w Siedlcach Międzynarodowych Dniach z Doradztwem Rolniczym oraz w corocznych Targach Pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach. Uniwersytet realizuje także projekty szkoleniowe przeznaczone dla osób z różnych grup wiekowych (w tym w ostatnich latach m.in. projekty dofinansowywane ze środków UE: *Popularyzacja Technik ICT – Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych*, *Komputer – to nic trudnego*, *Chemia – wiem, umiem, rozumiem* oraz *Kompetencje kluczowe drogą twórczego rozwoju* – realizowany w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Lubelszczyzny). Taka działalność stymuluje procesy ustawicznego kształcenia społeczeństwa. Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych, współpracujący z wieloma jednostkami samorządu terytorialnego, w 2011 roku, w porozumieniu z władzami miasta Siedlce, podjął współpracę ze Szkołą Główną Handlową w Warszawie w zakresie upowszechniania i promowania harmonizacji działań na rzecz edukacji i rynku pracy w subregionie siedleckim, której wynikiem jest realizacja projektu *Lokalny system edukacyjny jako instrument tworzenia gospodarki innowacyjnej*, finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Celem projektu jest stworzenie, unikalnego w skali całego kraju, elektronicznego systemu zarządzania edukacją i rynkiem pracy. Współpraca Uniwersytetu z Urzędem Miasta Siedlce dotyczy także: technicznej obsługi strony internetowej *siedlce.pl* na serwerach uczelni, budowy miejskiej infrastruktury telekomunikacyjnej łączącej instytucje publicz-

ne, umożliwiającej także rozbudowę sieci miejskiego monitoringu oraz świadczenie bezpłatnego dostępu do Internetu w przestrzeniach publicznych na terenie Siedlec (inwestycja wspierana z RPO).

W ramach **współpracy z podmiotami gospodarczymi** Uniwersytet, oprócz prowadzenia badań naukowych, udziela merytorycznej podbudowy ich działaniom, przeprowadza ekspertyzy, udziela konsultacji w organizowaniu spotkań informacyjnych i promocyjnych oraz szkoleń, a także udziela pomocy organizacyjno-dydaktycznej w zakresie podnoszenia kwalifikacji. Współpraca jest obustronna i dotyczy np. opiniowania projektów programów studiów UPH i innych form kształcenia, organizacji praktyk studenckich, udzielania wsparcia w pozyskiwaniu środków finansowych na organizację wspólnych przedsięwzięć, udzielania pomocy w nawiązywaniu kontaktów z przedstawicielami biznesu. Uniwersytet współpracuje m.in. ze Wschodnią Izbą Gospodarczą, zrzeszającą przedsiębiorców subregionu siedleckiego, Ogólnokrajowym Stowarzyszeniem Międzynarodowych Przewoźników Drogowych i Spedytorów Podlasie, szpitalami siedleckimi, zakładami mięsnymi Sokołów w Sokołowie Podlaskim (uruchomienie specjalistycznego kierunku studiów wspieranego przez przedsiębiorstwo – omówionego w pkt. 3.3.) oraz innymi podmiotami, głównie działającymi na rynku rolno-spożywczym, z którymi współpracują przede wszystkim wydziały: Przyrodniczy i Nauk Ścisłych. Część kontaktów uczelni z otoczeniem gospodarczym zostało nawiązanych dzięki działalności Stowarzyszenia Przyjaciół Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego.

Działalność zewnętrzna UPH dotyczy także **współpracy w sferze społecznej** w ostatnich latach, m.in. z: Regionalnym Ośrodkiem Europejskiego Funduszu Społecznego w Siedlcach (wspólne inicjatywy edukacyjne dotyczące EFS i rozwoju kapitału społecznego), Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stoczku (udział Wydziału Humanistycznego w realizacji projektu, finansowanego ze środków UE i Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – *Pozwól sobie pomóc – podaję Ci rękę...* – w ramach europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym), placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w subregionie siedleckim (praktyki studentów pedagogiki oraz zajęcia dydaktyczne z metodyki przedmiotowej). Uczelnia jest członkiem Nadbużańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej w Siedlcach, współpracuje także z Oddziałem Podlasie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i innymi organizacjami tury-

stycznymi w zakresie: udziału w konferencjach i seminariach, organizacji praktyk studenckich, a także udostępniania Pałacu Ogińskich do zwiedzania. Instytut Pedagogiki UPH jest jednym z głównych partnerów Programu PaT – *Profilaktyka a Ty*, realizowanego przez Komendę Główną Policji, w ramach którego organizowane są praktyki dla studentów kierunku pedagogika ze specjalnością społeczno-wychowawczą z resocjalizacją. Wydział Humanistyczny prowadzi również wiele kursów i szkoleń, w tym m.in. z zakresu bezpieczeństwa i udzielania pierwszej pomocy, we współpracy z Zespołem Promocji Bezpieczeństwa Publicznego Komendy Głównej Policji i Komendą Miejską Policji w Siedlcach. Problematyka bezpieczeństwa jest także przedmiotem działalności, funkcjonującego w strukturach UPH, Transdyscyplinarnego Centrum Badania Problemów Bezpieczeństwa im. prof. K. Bogdańskiego. Centrum realizuje wiele projektów badawczych, m.in. *Funkcjonowanie miasta Siedlce w warunkach braku energii elektrycznej – problemy i zagrożenia* (we współpracy z władzami miasta Siedlce) oraz *Kibice jako wyzwanie, szansa i zagrożenie* (we współpracy z Akademią Obrony Narodowej i Klubem Piłkarskim Widzew Łódź).

Uniwersytet odgrywa także znaczącą rolę w życiu kulturalnym miasta, m.in. poprzez działalność Uczelnianego Ośrodka Kultury. Ośrodek zainicjował wiele imprez o ponadlokalnym charakterze, które weszły na stałe do kalendarza cyklicznych imprez organizowanych w Siedlcach, m.in.: *Jazz Standard's Festiwal*, *Siedleckie Dni Teatru*, *Ogólnopolski Konkurs Literacki*, *Ogólnopolski Festiwal Piosenki Studenckiej*, *Wiosenna Giełda Piosenki*, *Zimowe i Wiosenne Spotkania z Poezją*, *Jackonalia* – coroczne święto studentów uczelni. Reaktywowany w roku 2000 Teatr ES, działający obecnie przy Centrum Kultury i Sztuki im. Andrzeja Meżeryckiego w Siedlcach, powstał w roku 1976 jako teatr studencki. Uniwersytet wpływa na rozwój kulturalny również poprzez działalność Biblioteki Głównej (największej w subregionie publicznej biblioteki naukowej, prowadzącej także działalność kulturalną na rzecz miasta i subregionu), a także poprzez udostępnianie wielu obiektów UPH, w tym Pałacu Ogińskich i sali koncertowej w budynku Wydziału Humanistycznego, na potrzeby konferencji, wystaw i spotkań o ponadlokalnej randze. **Działalność kulturalna UPH stanowi istotny czynnik budowania i wzmacniania tożsamości regionalnej, kształtowania pozytywnego wizerunku Siedlec i podnoszenia atrakcyjności turystycznej obszaru funkcjonalnego miasta.**

3.6. Potencjał UPH w świetle rankingu polskich uczelni akademickich

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny od kilku lat oceniany jest w rankingach polskich uczelni akademickich, sporządzanych przez czasopisma: *Perspektywy* i *Rzeczpospolita*. Uczelnie akademickie, czyli uczelnie, w których przynajmniej jedna jednostka posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora, stanowią elitarną mniejszość wśród około 450 publicznych i niepublicznych szkół wyższych w Polsce. Kryteria postawione uczelniom, które mogą wziąć udział w rankingu (uprawnienia habilitacyjne lub co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora oraz posiadanie min. dwóch roczników absolwentów), zapewniają możliwość poddania ocenie jedynie uczelni akademickich o największym potencjale. W związku z powyższym, sam fakt uczestnictwa UPH w przedmiotowym rankingu, do którego w 2013 roku przystąpiło tylko 82 polskie szkoły wyższe, świadczy o znaczącej randze Uniwersytetu.

Spośród ponad 100 uczelni województwa mazowieckiego, w badaniach wzięło udział 15 uczelni warszawskich i tylko 3 szkoły wyższe spoza Warszawy (oprócz UPH – Akademia Humanistyczna w Pułtusku i Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu). Szkoły wyższe zostały ocenione w sześciu kategoriach: (prestiż – uwzględniający m.in. pozycję uczelni w rankingach światowych, efektywność naukowa, innowacyjność, potencjał naukowy, warunki studiowania i umiędzynarodowienie), na które składały się łącznie 33 kryteria. Oprócz rankingu zbiorczego, sporządzono także rankingi według: kierunków studiów, typów uczelni i grup kryteriów.

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach w zbiorczym zestawieniu został **sklasyfikowany na pozycji 68**, ale w kilku obszarach, poddanych ocenie, osiągnął dużo wyższą:

- 27 pozycję pod względem nasycenia kadry osobami o najwyższych kwalifikacjach (czyli osób z tytułem doktora habilitowanego lub profesora) w odniesieniu do ogólnej liczby nauczycieli akademickich uczelni;
- 37 pozycję wg kryterium dostępności dla studentów kadr wysoko wykwalifikowanych (liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych na etacie w stosunku do liczby studentów);
- 43 pozycję pod względem działalności publikacyjnej pracowników naukowych;

- 56 pozycję wg kryterium preferencji pracodawców (mierzonej liczbą wskazań uczelni w badaniu ankietowym).

W rankingu według kierunków studiów UPH osiągnął 10 pozycję, wśród 15 uczelni o kierunkach rolniczych i leśnych.

3.7. Potencjał UPH według raportu Foresight Akademickie Mazowsze 2030

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny został także pozytywnie oceniony w *Analizie szkół wyższych Warszawy i Mazowsza*, wykonanej na potrzeby raportu *Foresight Akademickie Mazowsze 2030*. W opracowaniu podkreślone zostały m.in. **dobre warunki kształcenia**, jakie oferuje uczelnie (w okresie sporządzania analizy jeszcze Akademia Podlaska), w czym kluczową rolę odgrywa jej **biblioteka – uznana za jedną z trzech największych w regionie bibliotek naukowych o charakterze publicznym** (obok Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego i Biblioteki Głównej Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu).

Zakładając, że rozwój szkolnictwa wyższego na Mazowszu będzie przebiegał według najbardziej optymistycznego ze scenariuszy, które analizuje się w raporcie *Foresight Akademickie Mazowsze 2030*, **UPH ma duże szanse na wzmocnienie swojego znaczenia poprzez skoordynowaną współpracę z innymi uczelniami**, a nie jedynie konkurencję. W związku z tym, że w określonej w raporcie wizji rozwoju szkolnictwa wyższego najważniejszą rolę nadal będą odgrywały najlepsze uczelnie akademickie w Warszawie, Uniwersytet powinien rozwijać m.in. współpracę ze szkołami warszawskimi o zbliżonych profilach kształcenia, a także zidentyfikować nisze edukacyjne, naukowe i kulturowe, w których może wykorzystać swój potencjał.

3.8. Potencjał UPH w opinii studentów

W celu zbadania opinii studentów na temat potencjału Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego wykonano badanie ankietowe. Badanie przeprowadzono w maju i czerwcu 2013 roku wśród studentów ostatniego roku wszystkich kierunków studiów dziennych UPH (w przypadku studiów 2-stopniowych ankietowano studentów ostatniego roku studiów magisterskich). Analizie poddano kwestionariusze wypełnione prawidłowo przez 479 osób, które stanowiły 42,6% ww. grupy. Kwestionariusz ankietowy (załącznik 2) składał się z 10 pytań. Odpowiedzi na

dwa pierwsze – dotyczące kierunku studiów oraz miejsca stałego zamieszkania respondenta – posłużyły do interpretacji odpowiedzi na kolejne pytania, dotyczące motywów wyboru UPH i oceny wpływu uczelni na konkurencyjność Siedlec jako miejsca przyszłej pracy.

Wyniki badania ankietowego skomentowano w aspekcie możliwości przyszłych działań, służących podniesieniu konkurencyjności obszaru funkcjonalnego miasta.

Najczęściej wskazywanymi przez respondentów motywami wyboru UPH było: położenie uczelni blisko miejsca zamieszkania – ponad 66% odpowiedzi, a także sytuacja finansowa i rodzinna – prawie 30% wskazań (wykres 6). Takie odpowiedzi wskazują na **istotne znaczenie uczelni w integracji społecznej młodzieży subregionu siedleckiego i sąsiadujących regionów wschodniej Polski, zagrożonej wykluczeniem ze względu na ubóstwo**. Dla połowy wszystkich ankietowanych istotnym motywem wyboru UPH była zgodność kierunków studiów z ich zainteresowaniami i był to główny powód wskazywany przez studentów spoza subregionu. Te odpowiedzi respondentów potwierdziły, że **na zasięg oddziaływania Uniwersytetu, a tym samym rozpoznawalność uczelni oraz miasta Siedlce, decydujący wpływ ma dostosowana do rynku pracy oferta edukacyjna uczelni**. Szczególnie atrakcyjne dla studentów spoza subregionu siedleckiego, którzy wybrali UPH ze względu na zainteresowania, były kierunki: bezpieczeństwo narodowe oraz filologia, natomiast dla mieszkańców subregionu:

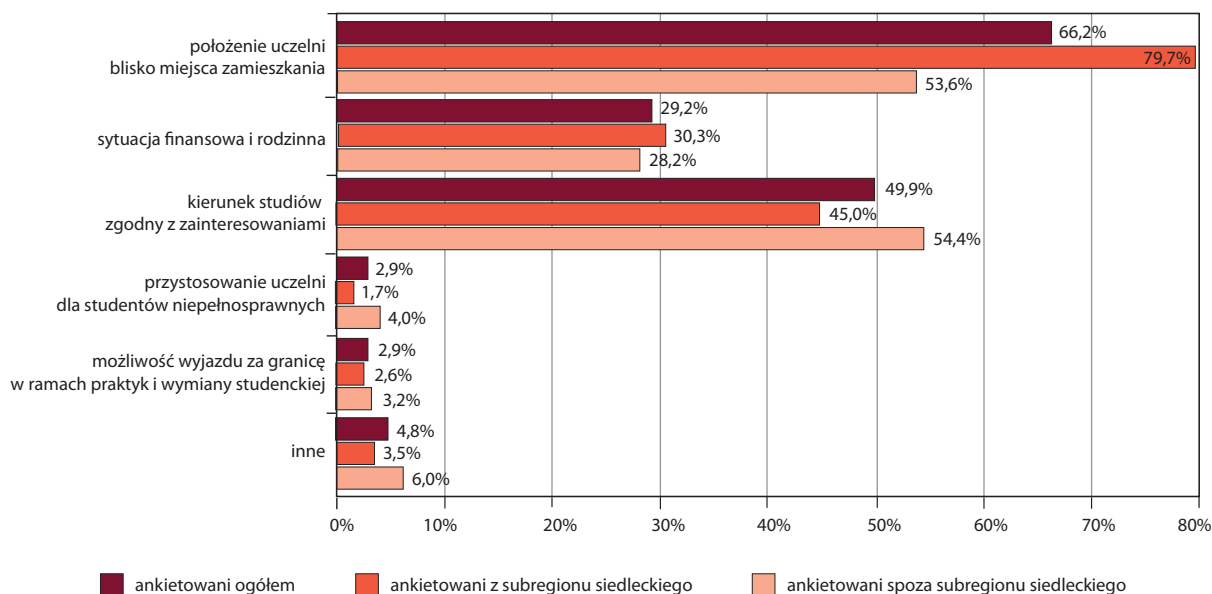
logistyka oraz turystyka i rekreacja.

Niewielki udział odpowiedzi, podających przystosowanie UPH dla niepełnosprawnych jako powód wyboru uczelni, wynika prawdopodobnie z niskiego odsetka takich osób wśród ankietowanych (w badaniu nie zadano pytania o niepełnosprawność), niemniej zauważa się, że w wyborze tego motywu przeważały odpowiedzi od studentów spoza subregionu siedleckiego.

Blisko 75% uczestników badania stwierdziło, że UPH ma wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy i podniesienie konkurencyjności Siedlec (wykres 7). Nie wystąpiły większe różnice pomiędzy odpowiedziami ankietowanych z subregionu siedleckiego i spoza tego obszaru. Respondenci, którzy udzielili odpowiedzi twierdzącej, jako główne czynniki związane z rozwojem i działalnością UPH, wpływające na podniesienie tej konkurencyjności, wskazywali poprawę wizerunku miasta oraz jego rozpoznawalność (wykres 8). Taką odpowiedź podało dużo więcej badanych spoza subregionu siedleckiego niż z jego obszaru. Duża część ankietowanych, szczególnie pochodzących z subregionu, wskazywała, że UPH oddziałuje na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru funkcjonalnego miasta Siedlce poprzez kształcenie na kierunkach studiów dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

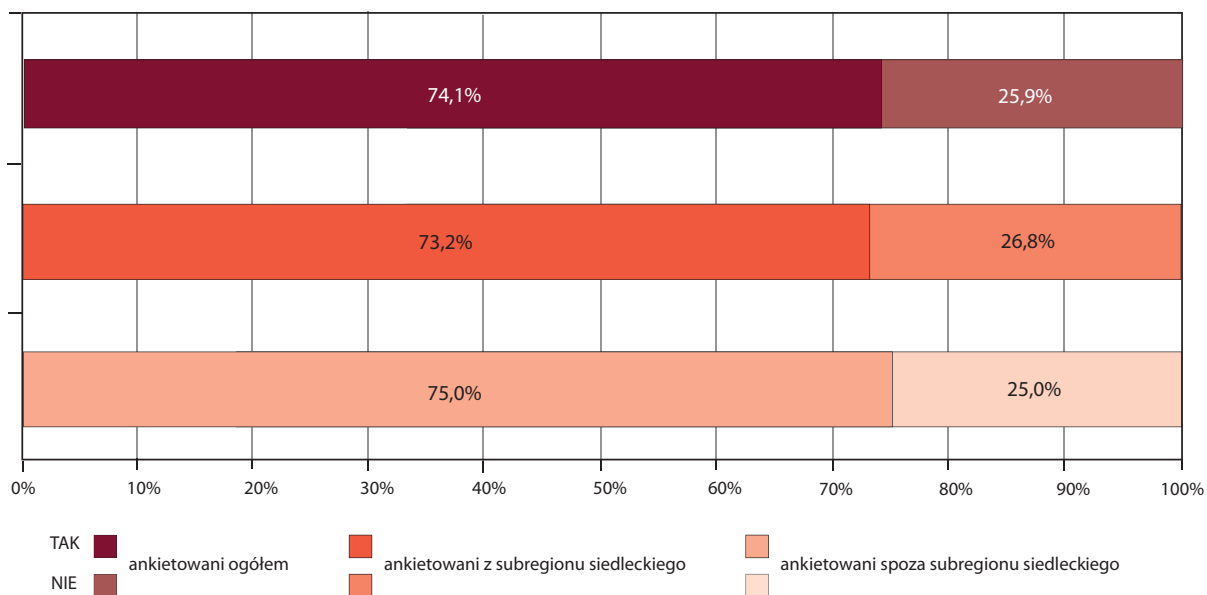
Mała liczba odpowiedzi wskazujących na związek pomiędzy rozwojem miejscowych przedsiębiorstw a wdrażaniem wyników badań UPH, podkreśla po-

Wykres 6. Motywy wyboru UPH jako miejsca studiów

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie odpowiedzi na pytanie 3. badania ankietowego (możliwość wyboru 2 odpowiedzi)

Wykres 7. Wpływ UPH na podniesienie konkurencyjności Siedlec (według studentów UPH)

Źródło Opracowanie MBPR na podstawie odpowiedzi na pytanie 4. badania ankietowego

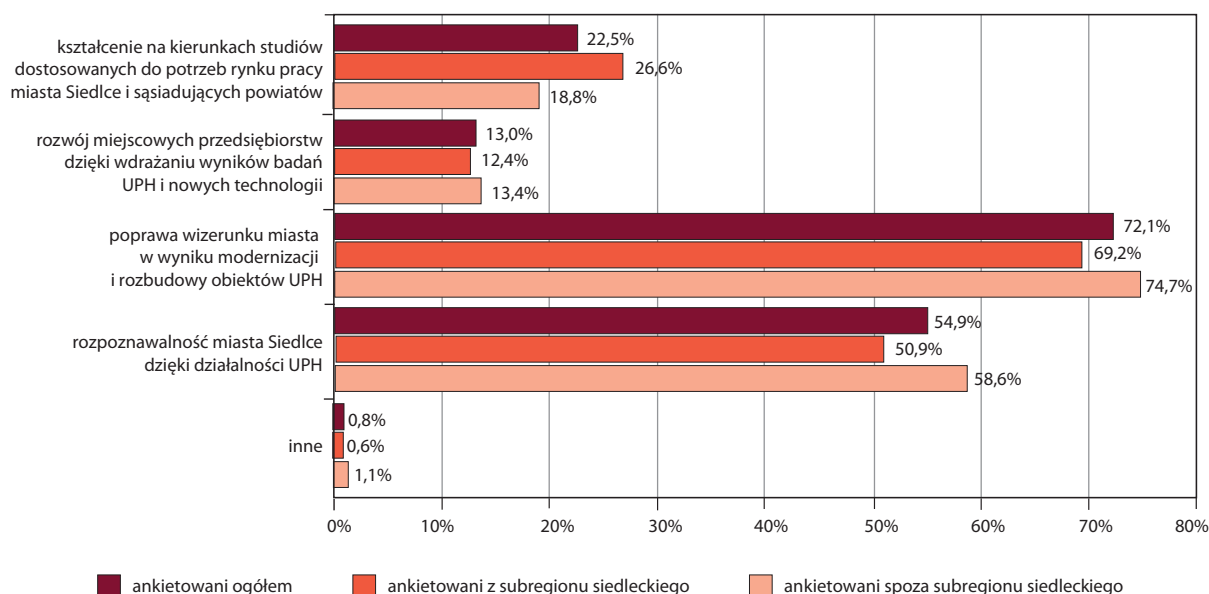
trzebę większej promocji oferty naukowo-badawczej uczelni i działań na rzecz urynkwienia prowadzonych badań.

Odpowiedzi na pytania dotyczące zamiarów i motywów przyszłego zamieszkania w obszarze funkcjonalnym Siedlec (wykresy 9-11) wykazały, że plany studentów w tym zakresie (zarówno respondentów zamierzających po ukończeniu studiów zamieszkać

w mieście lub gminie Siedlce, jak i mających inne zamiary) uzależnione są przede wszystkim od subiektywnie ocenionej szansy na uzyskanie pracy.

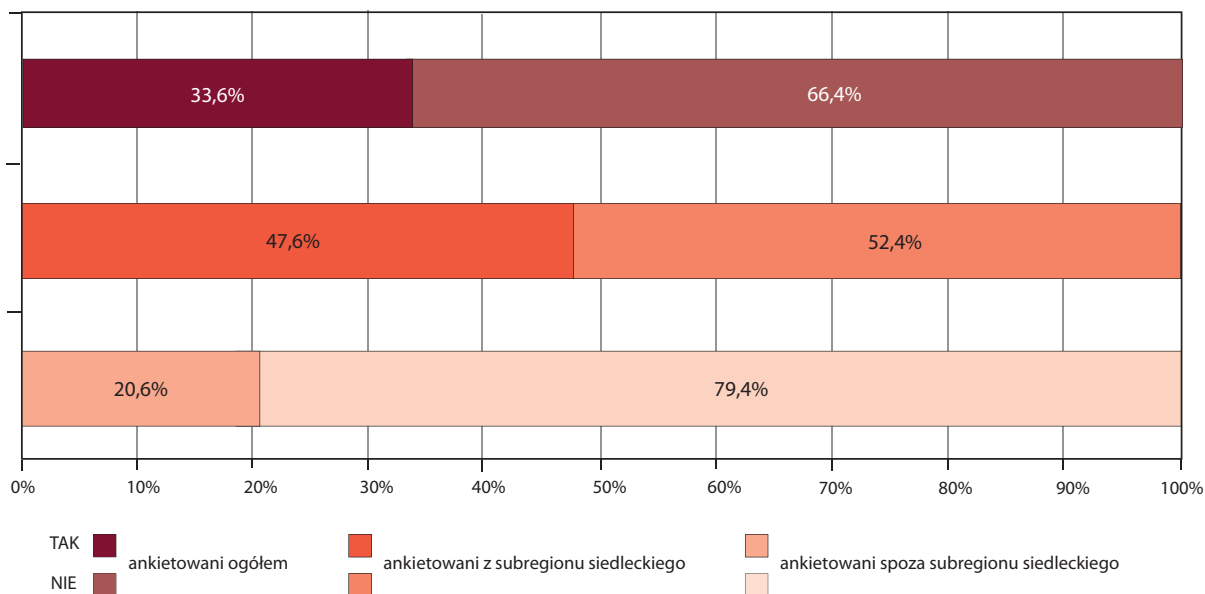
Aż 2/3 ankietowanych, głównie studenci kierunków: zootechnika i chemia, odpowiedziało, że po skończeniu studiów nie zamierza zamieszkać w obszarze funkcjonalnym Siedlec (a spośród pochodzących z subregionu siedleckiego – ponad połowa). Wskaźnik

Wykres 8. Czynniki wpływu UPH na wzrost konkurencyjności Siedlec (według studentów UPH)

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie odpowiedzi na pytanie 5. badania ankietowego (możliwość wyboru 2 odpowiedzi)

Wykres 9. Obszar funkcjonalny Siedlec przyszłym miejscem zamieszkania absolwentów UPH

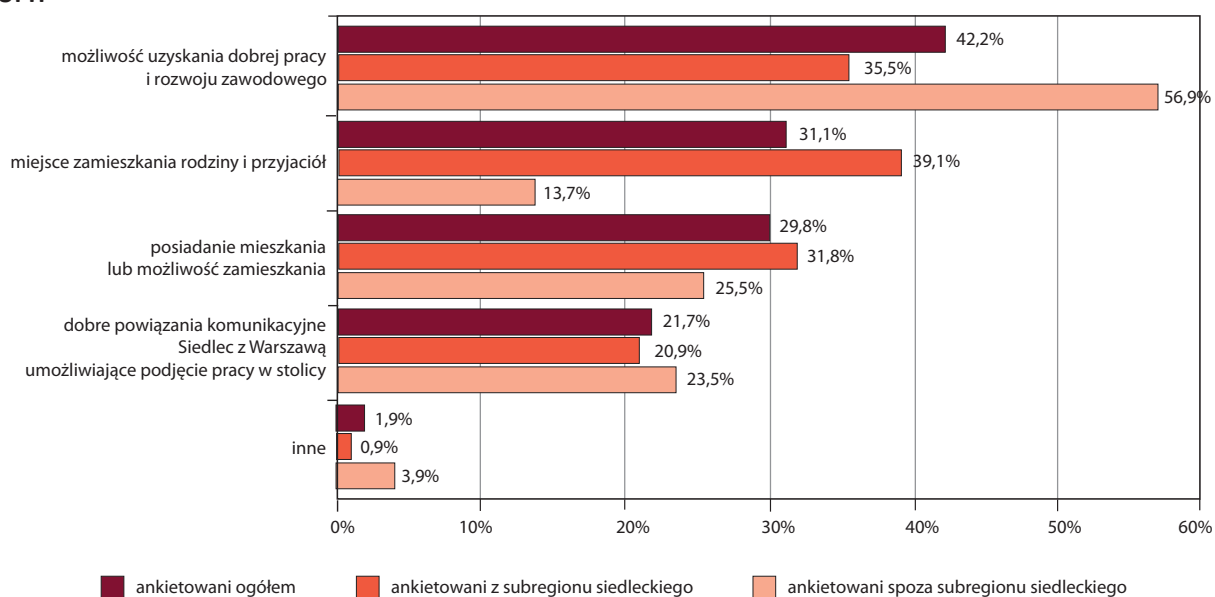

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie odpowiedzi na pytanie 6. badania ankietowego

ten jest niekorzystny nawet w grupie respondentów z miasta i gminy Siedlce, z których co trzeci zamierza opuścić miejsce obecnego zamieszkania. Głównym tego powodem, obok względów osobistych, są spodziewane małe szanse uzyskania zatrudnienia (ponad 40% odpowiedzi tej grupy ankietowanych), co oznacza niską ocenę Siedlec jako przyszłego miejsca aktywności zawodowej. Taka ocena wskazuje na koniecz-

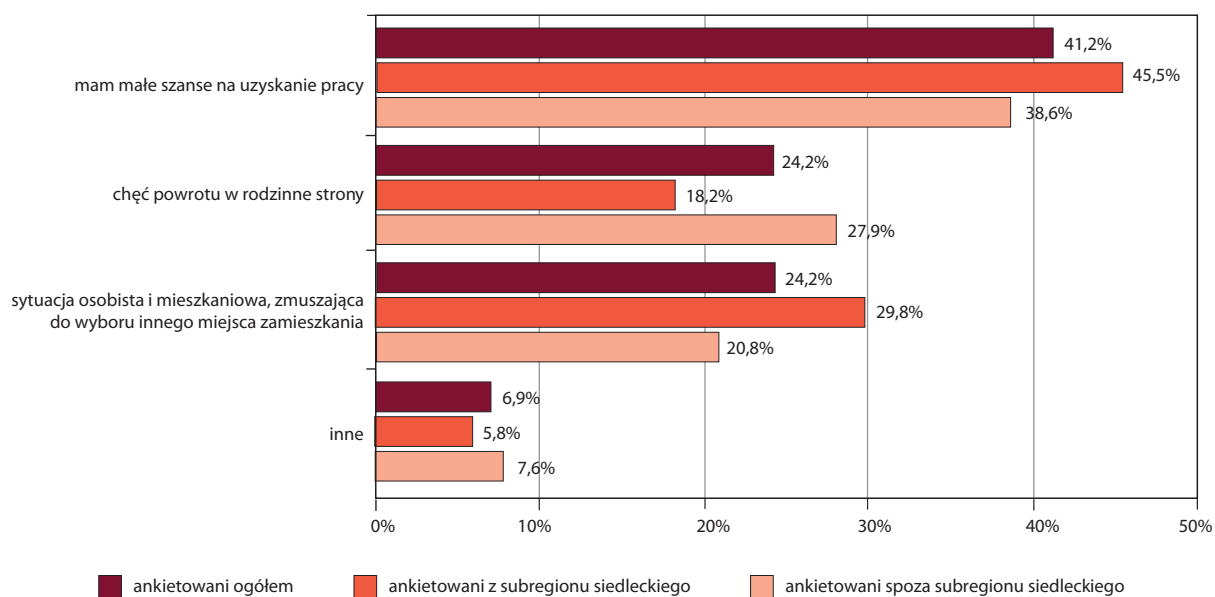
ność podjęcia intensywnych działań zmierzających do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego miasta, a także całego subregionu siedleckiego, skutkujących utworzeniem nowych miejsc pracy i zahamowaniem odpływu wykształczonej młodzieży. W tym celu niezbędne jest m.in. kontynuowanie procesów bieżącego dostosowywania profilu kształcenia UPH do zapotrzebowania

Wykres 10. Motywy wyboru obszaru funkcjonalnego Siedlec jako przyszłego miejsca zamieszkania absolwentów UPH

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie odpowiedzi na pytanie 7. badania ankietowego (pytanie wielokrotnego wyboru)

Wykres 11. Motywy braku zamiaru zamieszkania absolwentów UPH w obszarze funkcjonalnym Siedlec

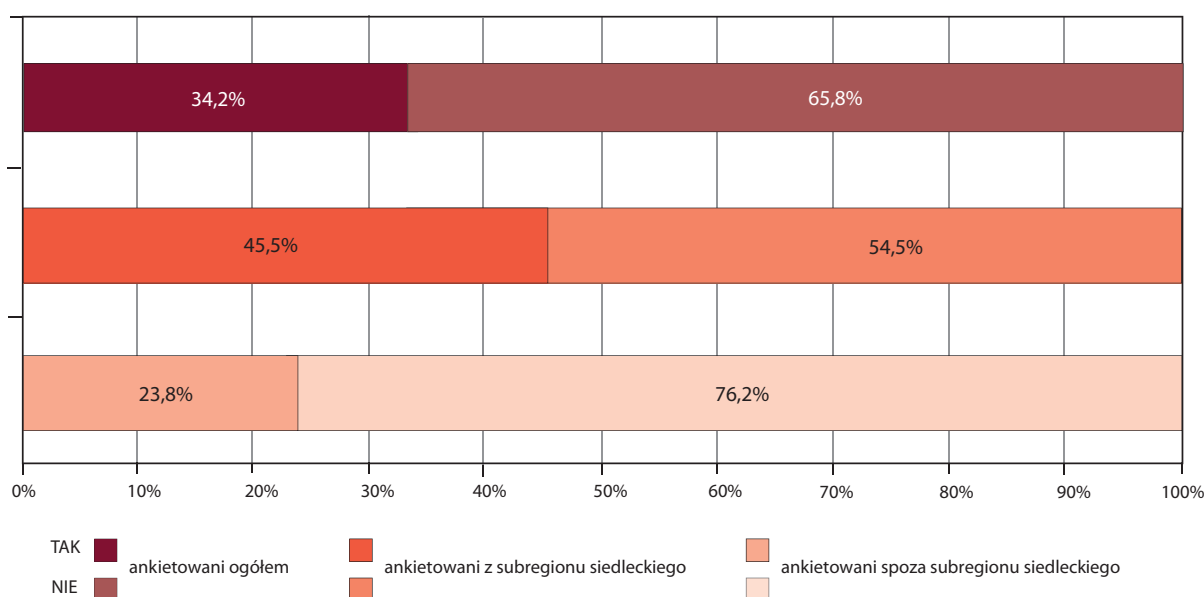
Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie odpowiedzi na pytanie 8. badania ankietowego (pytanie wielokrotnego wyboru)

lokalnego rynku pracy i promowania postaw przedsiębiorczych.

Respondenci z subregionu siedleckiego, planujący zamieszkać w mieście lub gminie Siedlce, jako główny powód decyzji podawali możliwość uzyskania dobrej pracy i rozwoju zawodowego (ponad 35% odpowiedzi tej grupy, głównie studentów kierunków: bez-

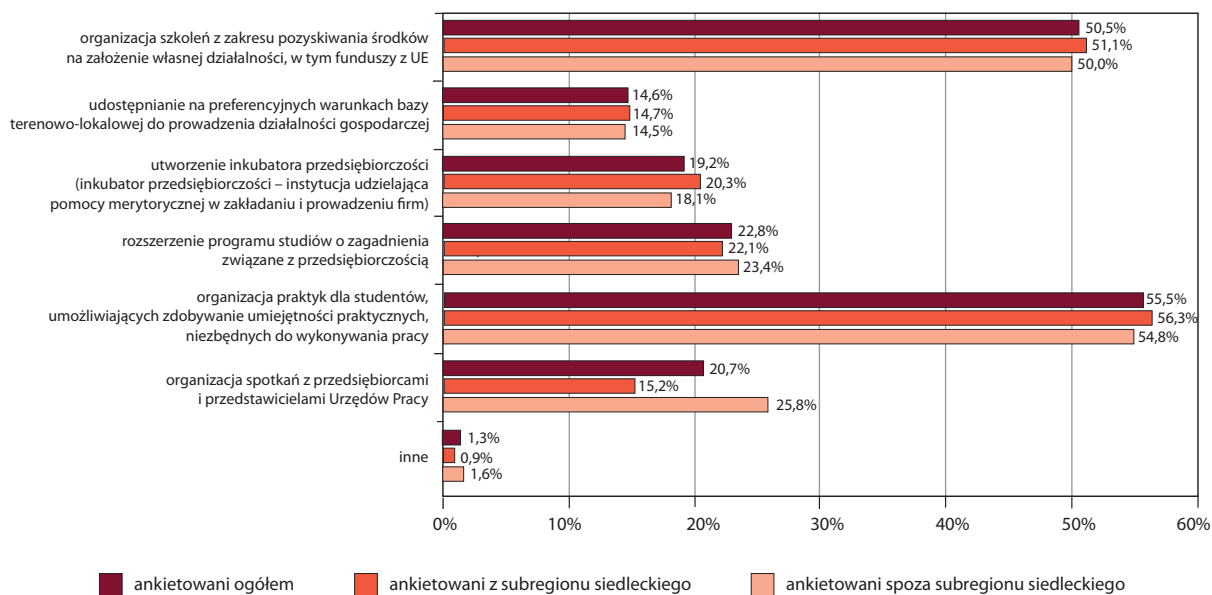
pieczeństwo narodowe, matematyka oraz turystyka i rekreacja), podobny odsetek – powody rodzinne lub mieszkaniowe. Możliwość rozwoju zawodowego jest powodem pozostania w Siedlcach dla prawie 60% ankietowanych spoza subregionu, którzy zadeklarowali taki zamiar (głównie studium na kierunkach: dietetyka, filologia polska oraz filologia). Istotne znaczenie

Wykres 12. Obszar funkcjonalny Siedlec miejscem prowadzenia działalności gospodarczej absolwentów UPH

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie odpowiedzi na pytanie 9. badania ankietowego

Wykres 13. Oczekiwane wsparcie dla potencjalnych przedsiębiorców – absolwentów UPH

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie odpowiedzi na pytanie 10. badania ankietowego (możliwość wyboru 2 odpowiedzi)

dla tej grupy respondentów ma także dobre skomunikowanie Siedlec z Warszawą, umożliwiające podjęcie pracy w stolicy (ponad 20% odpowiedzi). Podkreślenie tego aspektu przez znaczącą grupę ankietowanych potwierdza **potrzebę dalszego zintegrowanego rozwoju powiązań komunikacyjnych i systemów transportowych obszaru funkcjonalnego Siedlec, w tym szczególnie z siecią TEN-T (autostradą A2 i linią kolejową E20).**

Spośród pięciu ankietowanych studentów zagranicznych, jeden zamierza zamieszkać w Siedlcach.

Około 1/3 respondentów (a spośród pochodzących z subregionu siedleckiego – prawie połowa) jest zainteresowanych prowadzeniem własnej firmy w obszarze funkcjonalnym Siedlec (wykres 12). Takiej odpowiedzi udzielili głównie studenci kierun-

ków: informatyka, rolnictwo oraz biologia, a także dwóch studentów zagranicznych.

Najistotniejszymi działaniami, wspierającymi potencjalnych przedsiębiorców, są – według ponad 50% respondentów – **praktyki studenckie oraz szkolenia z zakresu pozyskiwania środków finansowych na założenie własnej działalności gospodarczej (wykres 13).** Możliwość zapewnienia tego typu pomocy wymaga dalszego rozwoju współpracy Uniwersytetu z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Przywiązywanie przez ankietowanych mniejszej wagi do wsparcia w formie preferencyjnego **udostępniania bazy terenowo-lokalowej oraz pomocy merytorycznej w ramach działalności inkubatora przedsiębiorczości, wskazuje na konieczność rozwijania tego typu działań i ich promocji.**

4. Rola Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w podnoszeniu konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec

Jednym z najważniejszych czynników, mających wpływ na przyszły wzrost konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec, jest **potencjał edukacyjny i naukowo-badawczy szkół wyższych, przede wszystkim Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, umożliwiający rozwój gospodarki opartej na wiedzy**. Praktyczne wykorzystanie wiedzy i informacji jest istotne nie tylko w przemyśle wysokich technologii, lecz również w tradycyjnym, który dzięki wykorzystaniu innowacji może produkować nowe, znacznie ulepszone produkty. Dla rozwoju nowoczesnej gospodarki podstawowe znaczenie ma jakość kapitału (którego istotnymi czynnikami są wiedza i nabyte umiejętności) oraz zaplecze naukowo-badawcze, generujące innowacje. W związku z tym – **rola Uniwersytetu kształcącego kadry pracownicze dla priorytetowych specjalizacji gospodarczych subregionu** jest kluczowa w przyszłym rozwoju społeczno-gospodarczym obszaru funkcjonalnego Siedlec i całego subregionu siedleckiego (w którym udział osób z wyższym wykształceniem jest znacznie niższy niż średnia w województwie mazowieckim). Niezwykle istotne jest także **rozwijanie u młodzieży kreatywności i przedsiębiorczości**, m.in. poprzez działalność planowanego Siedleckiego Inkubatora Przedsiębiorczości, utworzonego przy udziale uczelni. Dla wzrostu konkurencyjności gospodarki subregionu niezwykle istotne będzie **prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej UPH**, dostosowanej do potrzeb konkretnych firm, co pozwoli na częściowe finansowanie badań przez przedsiębiorstwa (w opracowaniu *Innowacyjność przedsiębiorstw na Mazowszu oraz współpraca ze szkołami wyższymi*, wykonanym na potrzeby raportu *Foresight Akademickie Mazowsze 2030*, przedsiębiorcy z terenu miasta Siedlce i powiatu siedleckiego wykazali się wysokim, na tle województwa mazowieckiego, poziomem deklarowanych potrzeb nawiązania współpracy ze szkołami wyższymi). Tworzone przy udziale UPH konsorcja naukowo-przemysłowe, centra transferu technologii, spółki z przedsiębiorstwami oraz inne formy współpracy uczelni z otoczeniem gospodarczym w znaczący sposób wpłyną na wykorzystanie wiedzy i nowoczesnych technologii w przemyśle.

Szczególne znaczenie będą miały wspólne przedsięwzięcia, obejmujące badania i prace rozwojowe, służące rozwijaniu specjalizacji gospodarczych subregionu siedleckiego, szczególnie rozwojowi nowoczesnego rolnictwa i opartej na nim przemysłu przetwór-

czego, stanowiących znaczący czynnik zwiększenia konkurencyjności całego województwa mazowieckiego. Działania te powinny być prowadzone w ramach **skoordynowanej współpracy z innymi uczelniami, szczególnie warszawskimi**, o zbliżonych profilach, np. Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego (zgodnie z perspektywami rozwoju szkolnictwa wyższego w województwie mazowieckim przedstawionymi w raporcie *Foresight Akademickie Mazowsze 2030*, może to znacznie wzmocnić potencjał Uniwersytetu). Wieloletnie doświadczenie badawcze uczelni na rzecz tego sektora służy tworzeniu bazy wiedzy dla klastra spożywczego, jaki może powstać we wschodniej części regionu. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem gospodarczym umożliwi wspólne aplikowanie o środki finansowe na prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej, którą mogłoby prowadzić m.in., **utworzone na bazie potencjału UPH, centrum naukowo-badawcze przemysłu rolno-spożywczego**. Kluczową inwestycją na potrzeby takiej placówki będzie budowa Centrum Analiz Żywności i Diagnostyki Genetycznej przy Laboratorium Środowiskowym Uniwersytetu, istotne znaczenie ma również rozwijanie działalności Rolniczej Stacji Doświadczalnej UPH w Zawadach.

Potencjał naukowo-badawczy UPH będzie także służył przygotowaniu ofert inwestycyjnych na terenach obszaru funkcjonalnego Siedlec, przeznaczonych pod rozwój przemysłu. Dobrze przygotowane oferty, poparte analizami zasobów pracy, surowców i możliwości zbytu wytworzonych produktów, będą służyły przyciągnięciu nowych, w tym zagranicznych, inwestorów. **Zaangażowania potencjału naukowo-badawczego Uniwersytetu wymagają także planowane działania na rzecz rozwoju lokalnego sektora wytwórczego energii, poprzez wykorzystanie źródeł odnawialnych i energetycznego wykorzystania odpadów**.

Czynnikiem sprzyjającym rozwojowi istniejących i lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych będzie także rozwijanie funkcji Siedlec jako największego centrum transportowo-logistycznego we wschodniej części województwa mazowieckiego, jednego z najważniejszych w tym obszarze Polski. Inwestycje mające na celu poprawę dostępności komunikacyjnej Siedlec, w powiązaniu z **praktycznym wykorzystywaniem badań naukowych UPH w zakresie efektywności transportu**, będą miały szczególne znaczenie dla rozwoju firm transportowych i logistycznych w tym obszarze.

Ważnymi inwestycjami, służącymi podniesieniu atrakcyjności obszaru funkcjonalnego Siedlec dla jego mieszkańców, a także turystów, będą działania rewitalizacyjne prowadzone w wielu obszarach miasta, w tym w historycznym centrum. Działania te, obok inwestycji mających na celu rozbudowę kompleksów rekreacyjno-sportowych, będą m.in. służyły wykreowaniu Siedlec na znaczący w regionie ośrodek turystyczny. **Rozwijaniu funkcji rekreacyjno-sportowo-turystycznych sprzyją** nie tylko walory przyrodnicze i kulturowe obszaru funkcjonalnego, w tym **obiekty i działalność kulturalna UPH, lecz także istniejące i potencjalne kierunki studiów na Uniwersytecie oraz wykształcone formy współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym**. Szczególne znaczenie dla rozwoju usług w ww. zakresie będą także miały przyszłe inwestycje na rzecz poprawy stanu środowiska, które wymagają współpracy z Uniwersytetem.

Znaczący wpływ na wzrost konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec będzie miała także jego **promocja, w której już obecnie ogromną rolę odgrywa UPH, poprzez prowadzoną działalność naukową i kulturalną**. Uczelnia, wykorzystując współczesne technologie informacyj-

ne i możliwości, jakie stwarza globalizacja, będzie umacniać swoje ponadregionalne znaczenie. Możliwość tworzenia programów studiów prowadzonych w językach obcych, a także kształcenia e-learningowego sprzyjać będzie wzmocnieniu pozycji Uniwersytetu oraz miasta.

Powyższe kierunki przyszłej działalności uczelni są zgodne z celami jej rozwoju, określonymi w *Strategii rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach do roku 2019*. Priorytety rozwojowe dotyczą przede wszystkim stałego podnoszenia jakości kształcenia, w tym dostosowywania oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb rynku pracy, rozwijania badań naukowych i wykorzystania ich wyników w ofercie programowej studiów oraz w gospodarce, rozwoju różnych form współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, podmiotami gospodarczymi, instytucjami społecznym i kulturalnymi, w tym podejmowanie wspólnych przedsięwzięć rozwojowych.

Szczegółowe przedstawienie możliwości wykorzystania potencjału Uniwersytetu w realizacji działań na lata 2014-2020, podnoszących konkurencyjność miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec – opisanych w rozdziale 2, określa tabela 4.

Tabela 4. Możliwości wykorzystania potencjału UPH dla wzrostu konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec w latach 2014-2020

Potencjał obszaru funkcjonalnego Siedlec	Koncepcje działań podnoszących konkurencyjność obszaru	Rola UPH w podnoszeniu konkurencyjności obszaru	Oczekiwane efekty działań
Bezpośrednie powiązania komunikacyjne z krajowymi i międzynarodowymi drogowo-kolejowymi systemami transportowymi.	Budowa węzła komunikacyjno-logistycznego: <ul style="list-style-type: none"> dokończenie budowy drogowego układu obwodnicowego i jego połączenie z wewnętrznym układem komunikacyjnym miasta; budowa centrum przesiadkowego z towarzyszącymi obiektami usługowymi; budowa multimodalnego centrum logistycznego. 	Prowadzenie badań naukowych m.in. w zakresie efektywności działalności transportowej i wdrażanie ich wyników. Kształcenie kadr na potrzeby usług transportowo-logistycznych i towarzyszących.	Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej planowanej strefy rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii. Rozwój usług transportowo-logistycznych oraz spedycyjno-serwisowych. Wykreowanie Siedlec na ponadregionalne centrum transportowo-logistyczne .
Uzbrojone tereny inwestycyjne, częściowo położone w specjalnej strefie ekonomicznej. Wykształcone specjalizacje gospodarcze. Rezerwy kadry pracowniczej.	Utworzenie strefy rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii: <ul style="list-style-type: none"> preferencyjne lokowanie innowacyjnych przedsiębiorstw; wspieranie praktycznego wdrażania badań naukowych w przemyśle; utworzenie inkubatora przedsiębiorczości. 	Przeprowadzenie analiz na potrzeby przygotowania ofert inwestycyjnych i promocji. Prowadzenie badań naukowych m.in. w zakresie nowych technologii i wdrażanie ich wyników. Współudział w utworzeniu i funkcjonowaniu inkubatora przedsiębiorczości. Utworzenie konsorcjów naukowo-przemysłowych, spółek celowych z przedsiębiorstwami i centrów transferu technologii. Kształcenie kadr dla przemysłu.	Rozwój gospodarki opartej na wiedzy, wykorzystującej specjalizacje gospodarcze Siedlec i subregionu siedleckiego. Wykreowanie Siedlec na regionalny ośrodek gospodarczy.

<p>Elektrociepłownia miejska i inne lokalne źródła energii.</p> <p>Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych.</p>	<p>Rozwój systemu produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz odpadów komunalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa instalacji energetycznego wykorzystywania biomasy i biogazu; • budowa zakładu termicznego wykorzystywania odpadów komunalnych. 	<p>Prowadzenie i wdrażanie wyników badań naukowych w zakresie energetycznego wykorzystania odpadów komunalnych, osadów z oczyszczalni ścieków, biomasy i biogazu.</p> <p>Kształcenie kadr na potrzeby sektora energetyki lokalnej i ochrony środowiska.</p>	<p>Osiągnięcie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego oraz uniezależnienia od krajowych systemów energetycznych.</p> <p>Poprawa stanu środowiska.</p> <p>Wykreowanie wizerunku Siedlec jako miasta ekologicznego.</p>
<p>Walory przyrodnicze i rekreacyjne: doliny rzek, zbiorniki wodne, kompleksy leśne i parkowe, tereny rekreacyjno-sportowe, infrastruktura turystyczna, baza noclegowa i gastronomiczna.</p>	<p>Rozbudowa kompleksów rekreacyjno-sportowych i infrastruktury turystycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja parków miejskich i uzupełnienie zainwestowania rekreacyjnego; • rozwój zagospodarowania terenów wokół zalewu; • dokończenie budowy kompleksu rekreacyjno-sportowego na Błoniach Siedleckich; • przejęcie i zagospodarowanie terenu stawów na cele edukacji ekologicznej; • rozwój infrastruktury turystycznej. 	<p>Udostępnienie na cele turystyczne i rekreacyjne obiektów UPH (Pałac Ogińskich, ośrodek jeździecki, projektowany ośrodek edukacji przyrodniczej).</p> <p>Udział w edukacji ekologicznej (organizacja konferencji, szkoleń, wystaw).</p> <p>Kształcenie kadr na potrzeby usług sportu, rekreacji, rehabilitacji i turystyki.</p>	<p>Rozwój usług rekreacyjno-sportowych, rehabilitacyjnych i turystycznych.</p> <p>Wykreowanie Siedlec na regionalny ośrodek sportu, rekreacji i rehabilitacji oraz ośrodek obsługi ruchu turystycznego w dolinie Bugu i Liwca.</p>
<p>Walory kulturowe: obiekty zabytkowe, w tym historyczny układ urbanistyczny, bogata oferta kulturalna</p>	<p>Rewitalizacja zabytkowego układu urbanistycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja Starego Rynku i sąsiadujących ulic; • wykreowanie miejsca organizacji imprez masowych; • budowa ratusza miejskiego z parkingiem podziemnym. 	<p>Wykorzystanie obiektów UPH, przede wszystkim Pałacu Ogińskich stanowiącego integralną część historycznego układu urbanistycznego, do promocji miasta, m.in. poprzez udostępnianie na potrzeby konferencji, wystaw, imprez kulturalnych i spotkań o ponadlokalnej randze.</p> <p>Wykorzystanie działalności kulturalno-naukowej UPH do wzmocnienia tożsamości regionalnej i promocji Siedlec.</p> <p>Kształcenie kadr dla usług kultury.</p>	<p>Wykształcenie reprezentacyjnych przestrzeni publicznych.</p> <p>Rozwój oferty kulturalnej.</p> <p>Ułatwienie dostępu do usług publicznych.</p> <p>Wykreowanie Siedlec na regionalny ośrodek tożsamości kulturowej.</p>
<p>Dobrze rozwinięty przemysł rolno-spożywczy, wykształcone kierunki produkcji rolniczej subregionu siedleckiego, grupy producenckie.</p>	<p>Utworzenie klastra spożywczego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie powiązań kooperacyjno-handlowo-badawczych pomiędzy podmiotami sektora rolno-spożywczego wschodniej części województwa mazowieckiego i ośrodkami naukowymi; • utworzenie centrum naukowo-badawczego przemysłu rolno-spożywczego w Siedlcach. 	<p>Wykorzystanie potencjału Laboratorium Środowiskowego z Centrum Analiz Żywności i Diagnostyki Genetycznej oraz Rolniczej Stacji Doświadczalnej w Zawadach do działalności przyszłego centrum naukowo-badawczego przemysłu rolno-spożywczego.</p> <p>Prowadzenie badań naukowych na rzecz sektora rolno-spożywczego oraz wdrażanie ich wyników.</p> <p>Kształcenie kadr dla rolnictwa i przemysłu przetwórczego.</p>	<p>Wzrost wielkości, jakości i opłacalności produkcji rolniczej oraz wprowadzenie nowoczesnych technologii w przemyśle rolno-spożywczym.</p> <p>Stworzenie i wypromowanie markowych produktów spożywczych subregionu siedleckiego.</p> <p>Nawiązanie współpracy z klastrami w sąsiednich województwach.</p> <p>Wykreowanie Siedlec na ponadregionalny ośrodek naukowo-badawczy przemysłu rolno-spożywczego.</p>

Podsumowanie i wnioski

Siedlce – ośrodek subregionalny województwa mazowieckiego, są **jednym z największych miast regionu, największym w jego wschodniej części. Zasięg oddziaływania miasta jest w wielu aspektach dużo większy niż subregionalny**, m.in. ze względu na położenie w międzynarodowym korytarzu transportowym Berlin – Warszawa – Mińsk – Moskwa. Znaczenie Siedlec jako kolejowo-drogowego węzła komunikacyjnego istotnie wzrosło w wyniku planowanej modernizacji linii kolejowej E-20 oraz realizacji projektowanego odcinka autostrady A2. Potencjał gospodarczy miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec, obejmującego miasto i otaczającą je gminę wiejską Siedlce, tworzą przede wszystkim zakłady przemysłu: maszynowego, metalowego, środków transportu, a także rolno-spożywczego – rozwijającego się w oparciu o rolnicze tereny subregionu siedleckiego. Kluczowymi atutami obszaru, sprzyjającymi rozwojowi gospodarczemu, są także uzbrojone tereny inwestycyjne (zlokalizowane w znacznej części w specjalnej strefie ekonomicznej), wysoki poziom bezpieczeństwa energetycznego oraz potencjał edukacyjny i naukowo-badawczy szkół wyższych – niezbędny dla budowania kapitału ludzkiego i innowacyjnej gospodarki. Atrakcyjność miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec wzmacniają jego walory przyrodnicze, kulturowe i rekreacyjne.

Ze względu na istotne znaczenie miasta dla konkurencyjności województwa mazowieckiego, potrzeba wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego Siedlec i subregionu siedleckiego jest uwzględniana w polityce rozwoju, prowadzonej przez samorząd województwa. Znajduje to odzwierciedlenie zarówno w zapisach regionalnych dokumentów strategicznych i planistycznych, jak i dofinansowywaniu realizacji wielu inwestycji w ramach instrumentów finansowych województwa. W wyniku współpracy władz regionu z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego, szkołami wyższymi i innymi partnerami w trakcie prowadzonej w latach 2011-2014 aktualizacji dokumentów wojewódzkich, zostały przyjęte m.in. wnioski dotyczące uwzględnienia w ich zapisach zamierzeń rozwojowych miasta i gminy Siedlce, Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego oraz innych podmiotów, działających w obszarze funkcjonalnym Siedlec. Na ich podstawie powstały, przedstawione w niniejszym opracowaniu, **konceptje działań inwestycyjnych i organizacyjnych na lata 2014-**

2020, mające na celu wzrost konkurencyjności obszaru funkcjonalnego Siedlec:

- budowa węzła komunikacyjno-logistycznego;
- utworzenie strefy rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii;
- rozwój systemu produkcji energii ze źródeł alternatywnych;
- rozbudowa kompleksów rekreacyjno-sportowych i infrastruktury turystycznej;
- rewitalizacja zabytkowego układu urbanistycznego;
- utworzenie klastra spożywczego.

Podstawą stworzenia ww. koncepcji było – zgodnie z zapisami *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030* i projektu aktualizowanego *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* – **wykorzystanie endogenicznych czynników rozwojowych przedmiotowego obszaru, w tym potencjału Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego**. Uniwersytet odgrywa znaczącą rolę w integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz młodzieży ze wschodniej części Polski, zagrożonej wykluczeniem ze względu na ubóstwo. Uczelnia jest jedyną w kraju placówką szkolnictwa wyższego oferującą kompleksowe podejście do niepełnosprawnych, co w znacznym stopniu wpływa na jej konkurencyjność, a w efekcie – na ponadregionalny zasięg oddziaływania. UPH posiada nie tylko potencjał edukacyjny (kierunki studiów służące kształceniu potencjalnych innowatorów i promowaniu postaw przedsiębiorczych: techniczne, przyrodnicze, ekonomiczne oraz humanistyczne) i naukowo-badawczy (służący m.in. rozwojowi specjalizacji gospodarczych subregionu siedleckiego), lecz jest także podmiotem przyciągającym środki pomocowe, zarówno na rozwój własny, jak i inwestycje publiczne w Siedlcach. Działalność Uniwersytetu przyczynia się do poprawy struktury funkcjonalno-przestrzennej i wizerunku miasta oraz rozpoznawalności Siedlec w Polsce i poza granicami kraju (m.in. w efekcie współpracy naukowo-dydaktycznej z zagranicznymi ośrodkami naukowymi). Powiązania i współpraca uczelni z jednostkami samorządu terytorialnego, podmiotami gospodarczymi, instytucjami społecznymi i kulturalnymi wpływają na to, że Uniwersytet odgrywa znaczącą rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym subregionu siedleckiego oraz jest i będzie partnerem wielu przyszłych przedsięwzięć rozwojowych – głównie na rzecz rozwoju przemysłu i usług, przedsiębiorczości, ekologiczacji działalności

gospodarczej, w tym wytwarzania energii, a także podnoszenia atrakcyjności turystycznej i budowania regionalnej tożsamości kulturowej. Istotne znaczenie będzie miało budowanie przewagi konkurencyjnej subregionu w zakresie uwarunkowań rozwoju przemysłu rolno-spożywczego, w czym kluczowe będzie wykorzystanie potencjału UPH do utworzenia centrum naukowo-badawczego tego przemysłu – ośrodka służącego podniesieniu efektywności i unowocześnieniu rolnictwa oraz opartego na nim przetwórstwa. Centrum będzie także istotnym elementem przyszłego klastra spożywczego wschodniego Mazowsza, którego Uniwersytet – ze względu na jego istniejącą współpracę z podmiotami gospodarczymi – może być inicjatorem.

Efektom realizacji zaproponowanych w opracowaniu koncepcji działań oraz wykorzystania potencjału UPH do podniesienia konkurencyjności analizowanego obszaru będzie **wykreowanie Siedlec na:**

- **ponadregionalne centrum transportowo-logistyczne,**
- **regionalny ośrodek gospodarczy,**
- **miasto ekologiczne,**
- **regionalny ośrodek sportu, rekreacji i rehabilitacji oraz ośrodek obsługi ruchu turystycznego w dolinie Bugu i Liwca,**
- **regionalny ośrodek tożsamości kulturowej,**
- **ponadregionalny ośrodek naukowo-badawczy przemysłu rolno-spożywczego.**

Inicjatywy władz samorządowych miasta i gminy Siedlce, Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego oraz innych podmiotów, działających w obszarze funkcjonalnym Siedlec, będą w perspektywie finansowej na lata 2014-2020 wspierane zarówno z poziomu regionalnego, jak i krajowego, m.in. ze względu na położenie w obszarach strategicznej interwencji (OSI):

- **ostrołęcko-siedleckiego – zidentyfikowanego w *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030*;**
- **na rzecz restrukturyzacji i rewitalizacji miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze – określonego w *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie*.**

Działania mające na celu poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej Siedlec i subregionu siedleckiego są szczególnie istotne w sytuacji selektywnego wyludnienia się tego obszaru, z którego następuje przede wszystkim odpływ ludzi młodych i wykształconych. Przeprowadzone wśród studentów UPH badanie ankietowe wykazało, że co trzeci student, zamieszkały w Siedlcach lub gminie Siedlce, po skończeniu studiów nie zamierza pozostać w obszarze funkcjonalnym miasta – głównie ze względu na małe szanse uzyskania zatrudnienia. Jednocześnie prawie połowa ankietowanych z subregionu chciały tu założyć własną firmę.

Szczególnego wsparcia wymagają inwestycje służące poprawie systemu komunikacyjnego i jego powiązania z transeuropejską siecią transportową, rozwój otoczenia okołobiznesowego i powiązań gospodarczych, rozwijanie działalności badawczo-rozwojowej (przede wszystkim Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego), a także działania na rzecz efektywności energetycznej i ochrony środowiska. Oczekiwana pomoc wymaga zaangażowania publicznych środków finansowych, głównie środków Unii Europejskiej, przeznaczonych na realizację *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020* oraz sektorowych programów krajowych: *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* i *Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020*.

Słowniczek pojęć i skrótów

Badania statutowe – działalność związana z realizacją prowadzonych w sposób ciągły badań naukowych lub prac rozwojowych, określonych w statucie jednostki naukowej; dotacje na badania statutowe przyznaje Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego na wniosek poszczególnych jednostek organizacyjnych.

Badania własne – badania naukowe oraz związane z nimi zadania służące rozwojowi kadry naukowej (szczególnie młodej) oraz priorytetowych dla uczelni specjalności naukowych, realizowane indywidualnie lub zespołowo; od 1 października 2010 roku badania własne nie są finansowane z dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a jedynie z budżetu uczelni.

BDL – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Centrum transferu technologii – jednostka ogólnouczelniana, spółka handlowa lub fundacja, mająca na celu przekazywanie wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki.

Deklaracja Bolońska – deklaracja podpisana przez ministrów szkolnictwa wyższego 29 krajów europejskich w dniu 19 czerwca 1999 roku w Bolonii, w celu utworzenia do 2010 roku porównywalnego europejskiego systemu szkolnictwa wyższego.

Doktorant – uczestnik studiów doktoranckich

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

Grant – wsparcie finansowe na realizację określonego celu (najczęściej naukowego), przyznawane przez poszczególne państwa, organizacje międzynarodowe, ministerstwa, firmy, fundacje i stowarzyszenia; przyznawanie grantów odbywa się w drodze konkursów.

Inkubator przedsiębiorczości – instytucja udzielająca pomocy merytorycznej w zakładaniu i prowadzeniu firm, m.in. w zakresie wsparcia infrastrukturalnego, szkoleniowego, prawnego i doradczego.

Kierunki zamawiane – lista kierunków technicznych, matematycznych, przyrodniczych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ustanowiona w celu zapewnienia wystarczającej podaży odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów nauk ścisłych.

Klaster – geograficzne skupisko wzajemnie powiązanych firm, wyspecjalizowanych dostawców, jednostek świadczących usługi, firm działających w pokrewnych sektorach i związanych z nimi instytucji w poszczególnych dziedzinach, jednocześnie współdziałających i konkurujących ze sobą.

Konsorcjum naukowo-przemysłowe – grupa jednostek organizacyjnych, w skład której wchodzi: co najmniej jedna jednostka naukowa i co najmniej jeden przedsiębiorca, podejmujące wspólne przedsięwzięcie, które obejmuje badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych.

KPZK – *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju*

KSRR – *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie*

Lista ERIH (*European Reference Index for the Humanities*) – wykaz punktowanych czasopism europejskich z dyscyplin humanistycznych, tworzony przez Europejską Fundację Nauki, będącą stowarzyszeniem instytucji naukowych z 30 krajów.

Lista filadelfijska – wykaz czasopism i serii naukowych opracowany i aktualizowany przez Institute for Scientific Information w Filadelfii, nazywany Instytutem Filadelfijskim; czasopisma na liście filadelfijskiej są w założeniu najlepszymi z branży.

Miejski obszar funkcjonalny – układ osadniczy, ciągły przestrzennie, złożony z odrębnych administracyjnie jednostek, obejmujący zwarty obszar miejski oraz powiązaną z nim funkcjonalnie strefę zurbanizowaną (według KPZK).

Międzynarodowy korytarz transportowy – ciąg komunikacyjny o znaczeniu międzynarodowym, w którym przebiegają przynajmniej 2 różne systemy transportowe o wysokich standardach technicznych.

Młody naukowiec – osoba prowadząca działalność naukową, która nie ukończyła 35. roku życia (według ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 roku *o zasadach finansowania nauki*), także osoba nieposiadająca stopnia naukowego doktora lub osoba, która nie wcześniej niż 5 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem o przyznanie środków finansowych na badania naukowe lub prace rozwojowe uzyskała stopień naukowy doktora (według ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 roku *o Narodowym Centrum Nauki*); badania młodych naukowców mogą być finansowane przez: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Fundację na Rzecz Nauki Polskiej, a także z budżetu uczelni i programów UE.

Multimodalne centrum logistyczne – obiekt umożliwiający różnym niezależnym przedsiębior-

stwom świadczenie usług magazynowania i transportu towarów, przy wykorzystaniu co najmniej dwóch gałęzi transportu, a także usług dodatkowych niezwiązanych bezpośrednio z logistyką.

Nauczyciele akademicy – pracownicy naukowo-dydaktyczni, pracownicy dydaktyczni, pracownicy naukowemu, dyplomowani bibliotekarze oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej.

OSI – obszary strategicznej interwencji, do których w sposób szczególny adresowana będzie polityka regionalna (wg KSRR).

PAN – Polska Akademia Nauk

PKS – Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej

RIPOK – Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych

RPO – Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013

Słuchacz – uczestnik studiów podyplomowych

Student – osoba kształcąca się na studiach wyższych I i II stopnia

Studiujący – łącznie: studenci, doktoranci, słuchacze

Subregion siedlecki – obszar obejmujący Siedlce (miasto na prawach powiatu) oraz powiaty: łosicki, siedlecki, sokołowski, węgrowski.

TEN-T – Transeuropejska Sieć Transportowa (Trans-European Network-Transport) – program Unii Europejskiej dotyczący rozbudowy i modernizacji

głównych europejskich systemów transportowych: drogowych, kolejowych, wodnych i powietrznych (w tym autostrad i linii kolejowych dużych prędkości).

Uczelnia akademicka – uczelnia, w której przynajmniej jedna jednostka posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora.

Uczelnia niepubliczna – uczelnia utworzona przez osobę fizyczną albo osobę prawną, niebędącą państwem ani samorządową osobą prawną.

Uczelnia publiczna – uczelnia utworzona przez państwo reprezentowane przez właściwy organ władzy lub administracji publicznej.

Uniwersytet – uczelnia, której jednostki organizacyjne posiadają co najmniej 10, a w przypadku uniwersytetu o profilu określonym przymiotnikiem w jego nazwie – co najmniej 6 uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora, w tym odpowiednio: 6 i 4 uprawnienia w zakresach określonych w art. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

UE – Unia Europejska

UPH – Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Wynalazki i wzory użytkowe – przedmioty ochrony, na które Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej udziela praw wyłącznych; na wynalazki udzielane są patenty, a na wzory użytkowe – prawa ochronne.

ZPORR – Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006

Spis map

Mapa 1. Miejski obszar funkcjonalny Siedlec i subregion siedlecki a Obszary Strategicznej Interwencji w województwie mazowieckim

Mapa 2. Węzeł komunikacyjno-logistyczny oraz strefa rozwoju przemysłu i nowoczesnych technologii

Mapa 3. Kompleksy rekreacyjno-sportowe i infrastruktura turystyczna

Mapa 4. Studiujący na UPH w roku akademickim 2012/2013 (według miejsca zamieszkania w Polsce)

Mapa 5. Studiujący na UPH w roku akademickim 2012/2013 (według miejsca zamieszkania w województwie mazowieckim)

Mapa 6. Współpraca naukowo-dydaktyczna UPH z zagranicznymi ośrodkami naukowymi

Spis schematów

Schemat 1. Oferta dydaktyczna UPH na rok akademicki 2013/2014 – studia I, II i III stopnia

Schemat 2. Oferta dydaktyczna UPH na rok akademicki 2013/2014 – studia podyplomowe i kursy dokształcające

Spis tabel

Tabela 1. Studenci UPH w roku akademickim 2012/2013 (według wydziałów i form studiów)

Tabela 2. Nauczyciele akademicy UPH w roku akademickim 2012/2013

Tabela 3. Działalność naukowo-badawcza UPH w latach 2008-2012 (według wydziałów)

Tabela 4. Możliwości wykorzystania potencjału UPH dla wzrostu konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec w latach 2014-2020

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura studiujących na UPH w roku akademickim 2012/2013 (według miejsca zamieszkania)

Wykres 2. Struktura cudzoziemców studiujących na UPH w roku akademickim 2012/2013 (według kraju pochodzenia)

Wykres 3. Struktura studentów UPH w roku akademickim 2012/2013 (według wydziałów)

Wykres 4. Studenci UPH w roku akademickim 2012/2013 (według wydziałów i form studiów)

Wykres 5. Struktura zatrudnienia kadry akademickiej UPH w roku akademickim 2012/2013

Wykres 6. Motywy wyboru UPH jako miejsca studiów

Wykres 7. Wpływ UPH na podniesienie konkurencyjności Siedlec (według studentów UPH)

Wykres 8. Czynniki wpływu UPH na wzrost konkurencyjności Siedlec (według studentów UPH)

Wykres 9. Obszar funkcjonalny Siedlec przyszłym miejscem zamieszkania absolwentów UPH

Wykres 10. Motywy wyboru obszaru funkcjonalnego Siedlec jako przyszłego miejsca zamieszkania absolwentów UPH

Wykres 11. Motywy braku zamiaru zamieszkania absolwentów UPH w obszarze funkcjonalnym Siedlec

Wykres 12. Obszar funkcjonalny Siedlec miejscem prowadzenia działalności gospodarczej absolwentów UPH

Wykres 13. Oczekiwane wsparcie dla potencjalnych przedsiębiorców – absolwentów UPH

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Pałac Ogińskich – siedziba Rektoratu UPH

Zdjęcie 2. Biblioteka Główna i Wydział Humanistyczny UPH

Bibliografia

Akty prawne i dokumenty:

Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Bruksela 2010.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 roku (M.P. z 2012 r. poz. 252).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (M.P. z 2011 r. Nr 36, poz. 423).

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Siedlce na lata 2005-2013 (Uchwała Nr XXVIII/288/2005 Rady Gminy Siedlce z dnia 31 marca 2005 r.).

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (projekt przyjęty do konsultacji społecznych przez Zarząd Województwa Mazowieckiego w dniu 11 czerwca 2013 r.).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 (projekt z dnia 30 września 2013 r.).

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 877).

Strategia rozwoju miasta Siedlce do roku 2015 Aktualizacja (Uchwała Nr XXI/229/2007 Rady Miasta Siedlce z dnia 30 listopada 2007 r.).

Strategia rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach do roku 2019 (Uchwała Nr 12/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego z dnia 28 marca 2012 r.).

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku (Uchwała Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce (Uchwała Nr XVIII/143/2012 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 kwietnia 2012 r.).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siedlce (Uchwała nr XXXVI/658/2013 Rady Miasta Siedlce z dnia 29 listopada 2013 r.).

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz. 596 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1410).

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 617 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 23 lipca 2010 r. o nadaniu nowej nazwy Akademii Podlaskiej (Dz. U. Nr 155, poz. 1040).

Literatura:

Drogosz-Zabłocka E., Macioł S., Minkiewicz B., Moskalewicz-Ziółkowska E., Romanowska M. 2010, *Analiza szkół wyższych Warszawy i Mazowsza Raport analityczny na temat potencjału, kluczowych kompetencji, strategii oraz działania szkół wyższych na Mazowszu*, Warszawa.

Bronisz U. 2013, *Metody badania konkurencyjności regionów*, Warszawa.

Jałowicki B., 2000, *Kształtujący się uniwersytet w rozwoju regionalnym*, Warszawa.

Jóźwiak J. (red.), Wielec M., Modrzejewska K., 2012, *Foresight Akademickie Mazowsze 2030 Raport końcowy*, Warszawa.

Landry C., 2013, *Kreatywne miasto*, Warszawa.

Łobejko S., Sosnowska A. (red.) 2013, *Komercjalizacja wyników badań naukowych. Praktyczny poradnik dla naukowców*, Warszawa.

Markowski T., Drzazga D. (red.), 2008, *Rola wyższych uczelni w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym miast*, Warszawa.

Przygodzki Z., Sokołowicz M. E. (red) 2008, *Nowoczesne miasto. Badania, instrumenty, analizy*, Łódź.

Pyrza A. (red.), 2009, *Poradnik wynalazcy. Procedury zgłoszeniowe w systemie krajowym, europejskim, międzynarodowym*, Warszawa.

Rola wyższej uczelni w rozwoju społecznym i ekonomicznym regionu, Materiały z ogólnopolskiej konferencji zorganizowanej w Łodzi w dniach 8-9 czerwca 2000 r., Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości, Łódź.

Słodczyk J., Szafranek E. (red.), 2008, *Mechanizmy i uwarunkowania budowania konkurencyjności miast*, Opole.

Strzelecki Z. (red.), 2008, *Gospodarka regionalna i lokalna*, Warszawa.

Zacharuk T., Kunikowski J. (pod red.) 2009, *Akademia Podlaska. Historia i teraźniejszość*, Siedlce.

Strony internetowe:

<http://www.nauka.gov.pl/>

<http://www.akademickiemazowsze2030.pl/>

<http://www.stat.gov.pl/>

http://www.pliki.siedlce.pl/invest_pl/

http://www.ewaluacja.gov.pl/Ewaluacja_ex_post_NPR/Documents/raport_koncowy_expost5.pdf

http://pl.wikipedia.org/wiki/Lista_filadelfijska

<http://www.uph.edu.pl/index.php/pl/o-uczelni/historia-uczelni.html>

<http://www.uph.edu.pl/uczelnia/struktura-uczelni>

<http://www.uph.edu.pl/studenci/studenci-niepelnosprawni>

<http://www.uph.edu.pl/kandydaci/informator>

<http://www.uph.edu.pl/kandydaci/oferta-studiow-i-stopnia>

<http://www.uph.edu.pl/kandydaci/oferta-studiow-ii-stopnia>

<http://www.uph.edu.pl/kandydaci/oferta-studiow-iii-stopnia>

<http://www.uph.edu.pl/kandydaci/oferta-studiow-podyplomowych>

<http://www.uph.edu.pl/nauka/umowy-miedzynarodowe>

<http://www.uph.edu.pl/nauka/szkola-letnia-jezyka-i-kultury-polskiej-dla-cudzoziemcow>

<http://www.uph.edu.pl/biblioteka/biblioteka-glowna>

<http://www.uph.edu.pl/uczelnia/logotyp>

<http://www.uph.edu.pl/uczelnia/strategia-rozwoju-uczelni>

<http://www.uph.edu.pl/aktualnosci/2507-2013-01-31-09-17-52>

http://www.perspektywy.pl/ranking/2013/RWU/jpg/rsw2013_akademickie.pdf

http://www.perspektywy.pl/ranking/2012/RWU/pdf/tabele_akademickie.pdf

<http://www.mazovia.pl/rolnictwo/rolnicze-grupy-producentckie/>

http://www.stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks

<http://www.nauka.gov.pl/komunikaty/komunikat-o-wynikach-kompleksowej-oceny-dzialalnosci-naukowej-lub-badawczo-rozwojowej-jednostek-naukowych.html>

http://mok.siedlce.pl/Newsy/I_Miedzynarodowy_Mazowiecki_Kongres_Turystyki,320

<http://www.uph.edu.pl/dotacje-z-unii-europejskiej>

<http://www.mazovia.edu.pl/mazovia/o-uczelni>

<http://www.uprp.pl/wynalazki-i-wzory-uzytkowe/Lead05,22,1691,4,index,pl,text/>

Załącznik 1.**Projekty badawcze UPH najistotniejsze dla gospodarki miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec i subregionu siedleckiego, realizowane w latach 2008-2012**

Tytuł projektu badawczego	Jednostka realizująca	Możliwości wdrażania
Wydział Przyrodniczy		
<i>Polimorfizm i ekspresja genów odpowiadających za profil przemian glikolitycznych oraz genu kalpastatyny jako endogenego inhibitora systemu proteaz u tuczników różnicowanych jakością mięsa</i>	Instytut Bioinżynierii i Hodowli Zwierząt, Katedra Hodowli Trzody Chlewnej i Oceny Mięsa	Wyniki badań mogą być wdrożone w hodowli oraz produkcji mięsa wysokiej jakości, w tym w zakładach mięsnych Sokołów – zleceniodawcy badań.
<i>Kształtowanie się cech jakości tuszy i mięsa tuczników w zależności od polimorfizmu restrykcyjnego genów osi somatotropowej</i>	Instytut Bioinżynierii i Hodowli Zwierząt, Katedra Hodowli Trzody Chlewnej i Oceny Mięsa	Wyniki badań mogą być wdrożone w hodowli oraz produkcji mięsa wysokiej jakości, w tym w zakładach mięsnych Sokołów – zleceniodawcy badań.
<i>Analiza polimorfizmu białek surowicy krwi</i>	Instytut Bioinżynierii i Hodowli Zwierząt, Katedra Genetyki i Hodowli Koni	Wyniki badań mogą być wdrażane przez zakłady mleczarskie oraz przez hodowców bydła mlecznego.
<i>Ocena genetycznego zróżnicowania populacji gęsi na podstawie polimorfizmu DNA</i>	Instytut Bioinżynierii i Hodowli Zwierząt, Katedra Genetyki i Hodowli Koni	Wyniki badań mogą być stosowane przez hodowców gęsi.
<i>Charakterystyka cytogenetyczna i molekularna genomu drobiu i wybranych gatunków ssaków</i>	Instytut Bioinżynierii i Hodowli Zwierząt, Katedra Genetyki i Hodowli Koni	Wyniki badań mogą być wdrażane przez stacje hodowli zwierząt oraz hodowców.
<i>Badanie nad grzybami – patogenami owadów i roztoczy</i>	Instytut Agronomii, Zakład Ochrony Roślin	Wyniki badań mogą znaleźć zastosowanie w produkcji biopreparatów w firmach produkujących środki ochrony roślin, co będzie miało szczególne znaczenie w związku z wprowadzeniem od 1 stycznia 2014 r. na obszarze UE systemu integrowanej ochrony roślin, w której metody biologiczne (jako przyjazne środowisku) odgrywają kluczową rolę.
<i>Badania nad występowaniem i znaczeniem gospodarczym agrofagów zbóż</i>	Instytut Agronomii, Zakład Ochrony Roślin	Wyniki badań mogą być wdrożone w programach ochrony upraw zbóż przed szkodnikami i chorobami.
<i>Wpływ wybranych zabiegów agrotechnicznych na poziom plonowania ziemniaków i właściwości gleby</i>	Instytut Agronomii, Katedra Ogólnej Uprawy Roli, Roślin i Inżynierii Rolniczej	Wyniki badań mogą być zastosowane przez gospodarstwa rolne.
<i>Technologia stosowania odpadów w monokulturowej uprawie zbóż jarych</i>	Instytut Agronomii, Katedra Ogólnej Uprawy Roli, Roślin i Inżynierii Rolniczej	Wyniki badań mogą być zastosowane przez zakłady utylizacji odpadów.
<i>Przydatność ogórka gruntowego i rzodkwi japońskiej do produkcji komponentów do produktów mleczarskich</i>	Instytut Agronomii, Katedra Warzywnictwa	Wyniki badań będą wdrażane przez zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym firmę Zentis Polska – zleceniodawcę badań.
<i>Doskonalenie agrotechniki ziemniaka wczesnego z uwzględnieniem jakości bulw</i>	Instytut Agronomii, Katedra Warzywnictwa	Wyniki badań będą mogły być wdrażane przez przedsiębiorstwa i gospodarstwa specjalistyczne
<i>Doskonalenie agrotechniki warzyw w uprawie polowej</i>	Instytut Agronomii, Katedra Warzywnictwa	Wyniki badań mogą być wdrażane przez gospodarstwa ogrodnicze.
<i>Badania nad uprawą mało popularnych gatunków warzyw</i>	Instytut Agronomii, Katedra Warzywnictwa	Wyniki badań mogą być wdrażane przez gospodarstwa zajmujące się towarową produkcją warzyw oraz gospodarstwa ekologiczne.
<i>Czynniki kształtujące oraz model procesu dzierżawy ziemi w rodzinnych gospodarstwach rolniczych w Polsce</i>	Instytut Agronomii, Zakład Ekonomiki Organizacji Rolnictwa i Agrobiznesu	Efekty badań w postaci modeli procesu dzierżawy ziemi będą mogły być upowszechniane i wdrażane szczególnie w gminach wiejskich.
<i>Analiza klimatu środkowo-wschodniej Polski</i>	Instytut Agronomii, Pracownia Agrometeorologii i Podstaw Melioracji	Wyniki badań mogą być wdrażane przez ośrodki doradztwa rolniczego, Agencję Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa, stacje kwarantanny oraz inne instytucje związane z rolnictwem.

Wydział Nauk Ścisłych		
<i>Potencjalny antybiotyk oraz metoda pozyskiwania nowych związków przeciwbakteryjnych</i>	Instytut Chemii, Katedra Chemii organicznej i Stosowanej, Zakład Chemii Organicznej (we współpracy z Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego, Państwowym Zakładem Higieny – liderem projektu)	Wyniki badań mogą być wdrażane przez branżę farmaceutyczną.
<i>Synteza biologicznie czynnych skondensowanych układów heterocyklicznych</i>	Instytutu Chemii, Katedra Chemii organicznej i Stosowanej, Zakład Chemii Organicznej	Wyniki badań mogą być wdrażane przez branżę farmaceutyczną.
<i>Inżynieria projektowania zintegrowanych informatycznych systemów zarządzania</i>	Instytut Informatyki, Katedra Modelowania i Projektowania Systemów Informatycznych	Wyniki badań mogą być wdrażane w firmach stosujących zintegrowane informatyczne systemy zarządzania, zwłaszcza wykorzystujące multimedialne bazy danych.
<i>Inteligentny hybrydowy system planowania i kompozycji usług sieciowych</i>	Instytut Informatyki, Katedra Modelowania i Projektowania Systemów Informatycznych	Wyniki badań znajdą zastosowanie m.in. w turystyce, usługach medycznych, logistyce, handlu.
<i>Modelowanie procesów biznesowych w rozproszonych transakcjach</i>	Instytut Informatyki, Zakład Systemów i Sieci Komputerowych	Badania mogą być wykorzystane do wspierania działalności małych i średnich przedsiębiorstw.
<i>Inteligentne i mobilne systemy rozproszone</i>	Instytut Informatyki, Zakład Systemów i Sieci Komputerowych	Wyniki badań mogą zostać wykorzystane w firmach i zakładach, których działalność może być wspomagana za pomocą robotów.
Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych		
<i>Wykorzystanie metod i narzędzi usprawniających zarządzanie marketingowe</i>	Instytut Zarządzania i Marketingu, Katedra Marketingu i Logistyki	Wyniki badań mogą być wdrażane przez podmioty gospodarcze.
<i>Efektywność prowadzenia działalności w przedsiębiorstwach transportowych Polski Wschodniej</i>	Instytut Zarządzania i Marketingu, Katedra Marketingu i Logistyki	Wyniki badań mogą być wdrożone przez przedsiębiorstwa transportowe, szczególnie przez Ogólnokrajowe Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych i Spedytorów Podlasie w Siedlcach.
<i>Wykonanie programu do kalkulacji opłacalności wyboru trasy przewozu transportem samochodowym</i>	Instytut Zarządzania i Marketingu, Katedra Marketingu i Logistyki	Wyniki badań mogą być wdrożone przez przedsiębiorstwa transportowe, szczególnie przez Ogólnokrajowe Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych i Spedytorów Podlasie w Siedlcach.
<i>Synergia a kapitał społeczny współczesnych organizacji</i>	Instytut Zarządzania i Marketingu, Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem	Wyniki badań mogą być wdrożone przez organizacje i przedsiębiorstwa.
<i>Analiza krajowego rynku i rozpoznawalność produktów ekologicznych, struktury popytu, oczekiwań konsumentów i wielkości obrotów produktami ekologicznymi</i>	Instytut Zarządzania i Marketingu, Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem	Wyniki badań mogą być wykorzystane przez gospodarstwa ekologiczne.
<i>Zarządzanie kompetencjami kadr kierowniczych w organizacji</i>	Instytut Zarządzania i Marketingu, Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem	Badania mogą być wdrażane przez małe i średnie przedsiębiorstwa.
Wydział Humanistyczny		
<i>Twórczość i arteterapia w readaptacji skazanych</i>	Instytutu Pedagogiki, Katedra Edukacji Artystycznej	Planuje się wdrażanie wyników badań w zakładach karnych, m.in. w Siedlcach.
<i>Opinia mieszkańców Siedlec o wprowadzeniu zmian w liniach komunikacji miejskiej na terenie miasta</i>	Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa, Zakład Kultury Bezpieczeństwa i Metodologii, Pracownia Metodologii Badań Społecznych	Wyniki badań mogą być wdrożone przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Siedlcach.
<i>Pilotażowy program badawczy dotyczący efektywności pracy dzielnicowych na terenie miasta Siedlce i powiatu węgrowskiego</i>	Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa, Zakład Kultury Bezpieczeństwa i Metodologii, Pracownia Metodologii Badań Społecznych	Wyniki badań mogą być wdrażane przez komendy policji.

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie danych UPH

Załącznik 2.

Ankieta dla studentów UPH na potrzeby opracowania *Możliwości wykorzystania potencjału Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego dla wzrostu konkurencyjności miejskiego obszaru funkcjonalnego Siedlec*

1. Kierunek studiów

.....

2. Miejscem stałego zamieszkania Pani/Pana jest:

- miasto lub gmina Siedlce
- powiaty: siedlecki (bez miasta i gminy Siedlce), łosicki, sokołowski, węgrowski
- pozostała część województwa mazowieckiego
- inne województwo
- inny kraj

3. Co przesądziło o wyborze przez Panią/Pana UPH jako miejsca studiów? (zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi)

- Położenie uczelni blisko miejsca zamieszkania
- Sytuacja finansowa i rodzinna
- Kierunek studiów zgodny z moimi zainteresowaniami
- Przystosowanie uczelni dla studentów niepełnosprawnych
- Możliwość wyjazdu za granicę w ramach praktyk i wymiany studenckiej
- Inne (jakie?)

4. Czy zdaniem Pani/Pana UPH ma wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy i podniesienie konkurencyjności miasta Siedlce?

- Tak
- Nie

5. Jeżeli w pytaniu 4. zaznaczono „Tak” – to które czynniki mają największe znaczenie? (zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi)

- Kształcenie na kierunkach studiów dostosowanych do potrzeb rynku pracy miasta Siedlce i sąsiadujących powiatów
- Rozwój miejscowych przedsiębiorstw dzięki wdrażaniu wyników badań UPH i nowych technologii
- Poprawa wizerunku miasta w wyniku modernizacji i rozbudowy obiektów UPH
- Rozpoznawalność miasta Siedlce dzięki działalności UPH
- Inne (jakie?)

6. Czy po skończeniu studiów zamierza Pani/Pan zamieszkać w Siedlcach lub gminie Siedlce?

- Tak
- Nie

7. Jeżeli w pytaniu 6. zaznaczono „Tak” – to dlaczego?

- Liczę na uzyskanie dobrej pracy i możliwości rozwoju zawodowego
- Mam tutaj rodzinę i przyjaciół
- Mam tutaj mieszkanie bądź możliwość zamieszkania
- Dobre powiązania komunikacyjne Siedlec z Warszawą umożliwią mi podjęcie pracy w stolicy
- Inne (jakie ?)

8. Jeżeli w pytaniu 6. zaznaczono „Nie” – to dlaczego?

- Mam małe szanse uzyskania pracy
- Chcę wrócić w rodzinne strony
- Sytuacja osobista i mieszkaniowa zmusza mnie do wyboru innego miejsca zamieszkania
- Inne (jakie ?)

9. Czy chciałaby Pani/chciałby Pan prowadzić własną firmę w Siedlcach lub gminie Siedlce?

- Tak
- Nie

10. Jakie działania zdaniem Pani/Pana są potrzebne, aby zachęcić potencjalnych przedsiębiorców – absolwentów UPH do tworzenia małych i średnich przedsiębiorstw? (zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi)

- Organizacja szkoleń z zakresu pozyskiwania środków na założenie własnej działalności, w tym funduszy z UE
- Udostępnianie na preferencyjnych warunkach bazy terenowo – lokalowej do prowadzenia działalności gospodarczej
- Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości (inkubator przedsiębiorczości – instytucja udzielająca pomocy merytorycznej w zakładaniu i prowadzeniu firm)
- Rozszerzenie programu studiów o zagadnienia związane z przedsiębiorczością
- Organizacja praktyk dla studentów, umożliwiających zdobywanie umiejętności praktycznych, niezbędnych do wykonywania pracy
- Organizacja spotkań z przedsiębiorcami i przedstawicielami Urzędów Pracy
- Inne (jakie?)

Summary

The aim of the paper is **to present the scope of activities that are to be implemented in the years 2014-2020. These concern the improvement in competitiveness of the urban functional area.** This includes the city of Siedlce and the surrounding rural commune of Siedlce. The activities include:

- the construction of the communications and logistics node,
- the creation of a development area of industry and new technologies,
- the development of a system that produces energy from alternative sources,
- the development of recreational and sports complexes and the tourist infrastructure,
- the revitalization of the historic urban system,
- the creation of a cluster of food industries.

The aim of the text is also to determine the role that Siedlce University of Natural Sciences and Humanities can play in above mentioned activities.

The potential of the University have been analysed and it has been concluded that there are several potential areas for participation of the University. The common activities will improve the competitiveness of the analyzed area and create Siedlce on:

- a supra-regional centre of transportation and logistics,
- a regional economic centre,
- an ecological city,
- a regional centre of sport, recreation, rehabilitation and service centre of tourism in the valley of Bug and Liwiec rivers,
- a regional centre of cultural identity,
- a supra-regional centre in the scientific research of agriculture and food industry.

The study was prepared as a form of cooperation between the Office of the Mazowieckie Regional Planning with the Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, and the following authorities: the City of Siedlce, Siedlce Municipality and Siedleckie District.

Adres redakcji:
Mazowieckie Biuro
Planowania Regionalnego
w Warszawie
ul. Solec 22
00-410 Warszawa
redakcja@mbpr.pl
tel. (22) 518 49 33